

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, prof. Bărbuleț Narcisa Ioana, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Colegiul Național "Horea, Cloșca și Crișan" la ceas aniversar - Prof. Cetean Daniela	3
Horea în fața istoriei – elevă Arion Ioana coord. de Prof. Cetean Daniela	5
Șanse egale. Școala gimnazială "Toma Cocișiu" Blaj la prima întâlnire de proiect Erasmus în Turcia– Prof. Dulău Alina, prof. Ciolan Iulia	7
Jocul de rol – o metodă interactivă în activitățile instructiv - educative – Prof. Hosu Mihaela	9
Proiectele Erasmus+, oportunități pentru îmbunătățirea și promovarea imaginii liceelor tehnologice și a școlilor profesionale – Prof. Popa Aurica	11
Școala profesională germană Alba, "Practicanți buni azi, angajați de succes mâine!" - Prof. Sînc Carmen	13
Atelierele eTwinning la Școala Gimnazială nr. 3 Cugir - Prof. Huștiuc Nicoletta	15
Violența în școală – Prof. Dulău Alina Maria	16
Importanța învățării unei limbi străine de timpuriu – Prof. Frățilă Maria	19
Studiu – Bariere în comunicarea didactică – Prof. înv. preșcolar Furdui Mirela Elena	21
Divorțul părinților – povara copiilor. Fișă de lucru pentru depistarea disconfortului emoțional – Prof. Alecușan Elena Gabriela	24
Rolul lecturii prin dezvoltarea limbajului – Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana	27
Valențele cognitive ale imperativului "Citește!" – Prof. înv. primar Decean Livia	28
Proiectarea didactică – acțiune premergătoare activității instructiv - educative – Prof. Diniș-Adam Cristina	30
Figuri de stil – aplicații (I) – Prof. Marinescu Sabina Victoria	34
"Vulcanul erupe!" - experiment – Prof. înv. preșcolar Balea Valentina	37

Studiu – Alături de școală – Prof. înv. primar Gligor Dana

Studiu – Creativitate prin activități nonformale – Prof. înv. primar Marc Aurica

Educația moral-religioasă, cadru de culturalizare a școlarului mic – Prof. înv. primar Prihoi Ana Lucreția

40	Jocul didactic- activitate dominantă în învățământul preșcolar – Prof. înv. preșcolar Matei Aniela Ioana	45
42	”Mănușa- căsuță a prieteniei” – proiect de activitate integrată – Prof. înv. preșcolar Petruța Angela, Cioancă Ramona	47
43	Proiectul didactic în predarea la clase simultane a matematicii – Prof. Hanza Elena Maria	48

COLEGIUL NAȚIONAL "HOREA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN" LA CEAS ANIVERSAR

Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

Primul liceu românesc în teritoriile de dincoace de Carpați, după istoricul eveniment de la 1 Decembrie 1918, a fost înființat la Alba Iulia. Instituția de învățământ a primit numele celui care a unit pentru prima dată cele trei Țări Românești, Mihai Viteazul. Astăzi, îl găsim la rang de Colegiu Național și poartă numele „Horea, Cloșca și Crișan“.

Ideea înființării unui liceu românesc în orașul în care s-a hotărât Unirea Transilvaniei cu România, Alba Iulia, a prins contur în perioada imediat următoare zilei de 1 Decembrie 1918, după conferința profesorilor români din 2 decembrie 1918 și s-a consolidat după 3 ianuarie 1919 când Consiliul Dirigent a hotărât preluarea școlilor, cu întregul lor inventar, prin delegații desemnați de către prefectii județelor. Autoritățile române au decis preluarea tuturor școlilor de stat, cu întregul lor inventar. Într-un raport al prefectului de Alba din 22 ianuarie 1919, se spune că dascălii care au refuzat să depună jurământul de fidelitate față de Statul Român au fost trecuți „pe linie moartă“. Într-un articol apărut în ziarul „Alba Iulia“, din 28 ianuarie 1919, se arăta că „se plănuiește transformarea școlii civile într-un gimnaziu, deocamdată inferior (cu 4 clase), care apoi, cu timpul, să fie întregit la 8 clase, devenind gimnaziu superior (liceu)“. Autorul aprecia că ideea era salutăată de către întreaga populație românească din oraș și împrejurimi „**E doar vremea ca orașul nostru, cu un jur locuit numai și numai de români, să-și aibă și el gimnaziul lui românesc!**“

Ziua în care s-a făcut deschiderea oficială a cursurilor liceului care avea să primească numele simbolic de „Mihai Viteazul” este considerată luni, 3 februarie 1919, când s-a făcut deschiderea oficială a cursurilor, printr-un serviciu divin oficiat la cele două biserici protopopești din oraș (ortodoxă și greco-catolică) în prezența elevilor, profesorilor, oficialităților și părinților. În aceeași zi s-au instalat în funcție și primele cadrele didactice. Liceul de Stat „Mihai Viteazul” era liceu de băieți. Fetele erau primite numai ca particulare, la cursurile fără frecvență. Inițial, liceul a

funcționat cu patru clase (127 elevi ordinari și 45 particulari dintre care 37 fete) și 6 profesori bărbați în localul fostei Școlii Civile de Stat Maghiare.

În anul școlar următor 1919/1920 s-au pus bazele bibliotecilor pentru profesori și, separat pentru elevi și se editează primul anuar al liceului. Multă vreme, dezvoltarea liceului va depinde de posibilitățile materiale și financiare ale orașului, de sprijinul prefecturii județului și al unor personalități din înalta ierarhie. Dar, constanta fundamentală va fi colectivul de profesori extrem de valoros și seriozitatea întregii activități didactice și extrașcolare.

La 25 iunie 1922 liceul este vizitat de ministrul învățământului, Constantin Anghelescu, care, impresionat de ordinea și disciplina din sălile de clasă dar și de condițiile improprii de lucru din localul școlii, a promis suma de un milion de lei pentru începerea construcției unui nou local. Mai apoi, Parlamentul României votează, în acest scop, suma de 25 milioane lei, astfel că lucrările la noul local (clădirea actuală) încep în aprilie 1923 pe terenul în suprafață de șapte iugăre și 1032 stânjeni pătrați (200/200 m) donați de către proprietarii Cirlea Ioan și fiul său.

În următorii anii s-a continuat editarea anualelor, a revistei de știință și literatură „Gând tineresc” s-au îmbogățit colecțiile bibliotecii, muzeului de istorie și arheologie (în anul 1924 liceul a contribuit cu o colecție de puști, pistoale, săbii și lănci la înființarea muzeului memorial *Avram Iancu*, de la Vidra de Sus), de științe naturale, în curtea liceului a fost creată o mică grădină botanică. Au activat **Societăți de lectură**: „George Coșbuc” „Ion Creangă”, **Societatea muzicală** „Jacob Mureșianu”, **Clubul sportiv** „Mihai Viteazul”, **Societatea de Gimnastică și Sport**, **Societăți religioase** „Lumina”, „Sfântul Gheorghe” a elevilor ortodocși și „Sfânta Maria”, „Sfântul Dumitru” a elevilor greco-catolici, **Societatea de Cruce Roșie**.

Deși lucrările la noul local debutează în 1923 finalizarea construcției s-a realizat abia în 1940, astfel că începând cu anul școlar 1940/1941 la 7 noiembrie debutează cursurile în actuala clădire. Situația politică și socială se agravează în următorii ani, influențând negativ procesul de învățământ. În anul școlar 1944/1945, județul devine teatru de război iar liceul este evacuat, el fiind transformat în spital militar sovietic. Din anul școlar 1945/1946 liceul își reia cursurile în clădirea proprie. Începând cu același an școlar apar primele măsuri de reorganizare a procesului de învățământ, în funcție de noua politică a guvernului doctor Petru Groza.

În următorii ani are loc curățirea aparatului didactic de elementele „necorespunzătoare”, politizarea procesului de învățământ, cenzurarea publicațiilor liceului, apoi suspendarea lor, introducerea obligativității studierii limbii ruse, eliminarea din Planurile de învățământ a limbii franceze, engleze, italiene. În anul școlar 1956/1957 liceului i se schimbă denumirea în **Școala Medie Mixtă nr. 2** iar la 1 septembrie 1960 se unește cu Școala Medie „Horea Cloșca și Crișan” (fostul liceu de fete). Astfel că se va renunța la denumirea de Școală Medie și se va reveni la cea de liceu – **Liceul „Horea, Cloșca și Crișan”**. Din anul școlar 1977/1978 titulatura școlii se schimbă devenind **Liceul de matematică - fizică „Horea, Cloșca și Crișan”**, iar la data de 28 februarie 1999 liceului i se atribuie denumirea de **Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan”**.

Cu toate schimbările și transformările din domeniul politic, social, economic, educativ, o constantă se poate urmări în evoluția de aproape 100 de ani ai școlii noastre și anume că, încă de la înființare liceul s-a impus în peisajul alba-iulian ca un principal focar de cultură și civilizație, el fiind pentru toate cele 99 de promoții un loc care le-a oferit șansa cunoașterii și consolidării de concepte precum libertatea, toleranța, corectitudinea, adevărul, unde au învățat să treacă de la tradiție la inovație, să aibă libertatea de a alege, de a nu copia, de a nu mima. Drept urmare, întreaga activitate a cadrelor didactice s-a subordonat principiului că școala este pentru elevi un loc pentru muncă dar și pentru viață, pentru a descoperi lucruri noi, a lega prietenii, a elabora proiecte, unele cu implicații extrem de profunde pentru viitor, pentru a primii și a-și asuma responsabilități.

Drept urmare misiunea colegiului nostru, conturată în timp, este de forma cetățeni activi, conștienți de propria lor identitate în contextul local, național, european. În ultimii ani școala noastră s-a impus în județ, dar și pe plan regional și național ca fiind una dintre instituțiile de elită.

La 10 ani după ce a devenit colegiu național, a fost nominalizat la *Gala 10 pentru România* și a câștigat locul II la nivel național, iar un an mai târziu la *Gala 10 pentru Transilvania* a obținut locul I. Numeroasele premii și distincții primite de colegiul nostru în decursul anilor fac din acesta

un punct de referință al sistemului educației naționale. Absolvenții noștri se regăsesc în întreaga țară și în cele mai mari companii internaționale, din SUA până în Noua Zeelandă și în toate domeniile de activitate.

Anul acesta, la ceremonia de deschidere a anului școlar, am fost onorați cu prezența președintelui României, Klaus Johannis care a subliniat încă o dată faptul că este un liceu de elită în învățământul românesc, un „reper de prestanță și excelență”.

Specificul liceului este dat în primul rând de climatul de învățare și de învățământul de performanță pe care urmăresc să-l realizeze cu consecvență și profesorii și elevii, rezultatele confirmând un evident progres, ceea ce conferă prestigiu acestui colegiu.

Eficiența activității desfășurată de Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia poate fi măsurată prin aportul generațiilor de absolvenți care lansate în viață an de an, au devenit personalități de marcă în diferite domenii de activitate, au înălțat valorile spirituale, științifice, morale, artistice, tehnice, pentru promovarea libertății, a binelui, a utilului, a frumosului și a adevărului. Toate acestea dovedesc importanța și rolul acestei instituții școlare în viața comunității locale, naționale și chiar internaționale. Ceea ce este astăzi liceul nostru este rodul muncii zecilor de generații care mereu s-au călăuzit după motto-ul școlii:

PER ASPERA AD ASTRAM!

HOREA ÎN FAȚA ISTORIEI

*Elev Arion Ioana, clasa a XII-a G profil științe sociale,
Coord.Prof. Cetean Daniela, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia*

Portretul lui Horea din biserica aflată în localitatea natală

La 234 de ani de la martiriul conducătorilor răscoalei din 1784-1785 aducem un profund omagiu celui care stă drept în fața istoriei și al cărui nume și renume nu va apune niciodată. *Oamenii mari se nasc în case mici*, spunea Nicolae Iorga, dar dacă au făcut lucruri demne și mărețe vor rămâne pentru totdeauna în casa mare a neamului, așa cum s-a întâmplat și cu Vasile Nicola Ursu din Arada- Dealul Fericețului (azi comuna Horea în județul Alba).

Țara Moților, țară de piatră și zbucium, de vitejie străbună până la sacrificiu. Duhul lui Horea mai stăruie și acum în poeziile și legendele din popor care povestesc până în zilele noastre despre toată zbaterea sa pusă în slujba dorinței de mai bine pentru mult-încercatul neam românesc. Numele lui este pomenit cu admirație, cu demnitate și cu sfințenie, așa cum și-a dorit-o și el *ca să nu se ieftinească* și ca jertfa lui să nu fie zadarnică. În fața istoriei Horea stă drept, așa cum a trăit și cum și-a conceput acțiunile, așa cum și-a dorit mereu să fie și poporul din mijlocul căruia s-a ridicat. Acest țaran iobag, cu mintea ageră avea aproape 54 de ani când a început răscoala. Cunoștea pe de rost și din statutul lui de iobag al statului exploatarea crâncenă la care la care erau supuși moții în Apuseni. Știa citi și scrie românește cu litere chirilice. Germana a învățat-o de la maeștrii mineri iar la Viena și-a cizelat-o. Probabil pentru că știa a scrie și a citi, el a devenit persoana care a exprimat plângerile moților, greu asupriți economic și social de nobilimea din zonă. Pentru a prezenta aceste petiții ale moților, Horea a mers la Viena în patru rânduri, fiind primit de către împăratul austriac Iosif al II-lea. Primul drum la Viena Horea l-a făcut în anul 1779, al doilea în 1780, a treia oară a fost în 1782, a patra oară a plecat la sfârșitul anului 1783 și s-a întors acasă în mai 1784.

A condus răscoala începută în octombrie 1784 și a formulat principalele revendicări ale moților, foarte avansate pentru epoca și statutul moților. Cu câțiva ani înaintea revoluției franceze, într-o altă formă, principiile egalității și libertății au găsit ecou în Transilvania prin vocea lui Horea. Răscoala s-a răspândit cu repeziciune în tot Ardealul, dar a fost înăbușită în sânge cu mare cruzime de către autoritățile austriece și nobilii maghiari. Începută ca o acțiune preponderent socială, mișcarea a căpătat puternice accente naționale. În luna decembrie, în urma unui act de trădare, Horea și Cloșca au fost prinși de trupele austriece, iar o lună mai târziu a fost capturat și Crișan. Actul rușinos al trădării are un loc aparte în legendele populare din zona Apusenilor. Legenda legată de prinderea lui Horea zice că cei care l-au trădat pe Horea, unii dintre ei fiind chiar rude ale acestuia, au sfârșit în mizerie și că pâinea făcută cu banii vânzării lui Horea cuprindea în miezul ei chiar inima lui Horea. Era inima lui Horea...inima neamului lor! Păcatul uriaș al trădării i-a urmărit până azi pe urmașii celor care l-au vândut pe Horea. În Munții Apuseni este un proverb de netăgăduit: „Că cine a rămas datornic diavolului, musai să plătească cu vârf și îndesat până la al șaptelea rând de erezi... ȘI AU PLĂTIT“. Cei care i-au trădat pe Crișan și pe Cloșca au avut același sfârșit. Nu le-a fost dat să se bucure de banii primiți pentru lașitatea lor .

Moartea lui Horea și a ortacilor Cloșca și Crișan își are tragedia și măreția sa. Murind pentru popor sau pentru un crâmpel de libertate, și-au asumat destinul și sfârșitul dramatic sperând că exemplul lor va fi urmat și de alții și că soarta neamului de moți se va schimba.

Miniatura- Execuția lui Horea și Cloșca

Văzând că se apropie sfârșitul, lui Horea i-au împlinit ultima dorință. Au chemat preotul și după datina străbună i-au îngrijit sufletul. Venerabilul preot Nicolae Rațiu de la Biserica Maieri din Alba Iulia l-a spovedit și cuminecat cu Sfintele Taine. Creștinul Horea a dat dovadă de un mare eroism sufletesc. Câtă măreție și iertare în fața morții: „*Tuturor vânzătorilor și trădătorilor care l-au prins și l-au vândut, Horea le dă creștinescul cuvânt de iertare, îi iartă din toată inima*“. Istoria le consemnează doar actul rușinos, cât despre iertare...ei trebuie să o caute în altă parte !

Cât despre Horea, acesta și-a câștigat locul în istorie alături de martirii-eroi și tocmai de aceea poporul îi slăvește numele cu adorație și nu îl lasă pradă uitării. Căci Horea, stă drept și neclintit în fața istoriei și în fața generațiilor viitoare.

Nicăieri amintirea lui Horea nu este mai vie, mai puternică decât în Munții Apuseni. Și în Alba Iulia care poartă urma pașilor lui Horea precum și a exemplului de demnitate și cetezanță pe care ni l-a lăsat ! Evocând cu emoție la ceas aniversar pe Horea, Cloșca și Crișan să avem mereu în inima noastră „candela aprinsă“ cuvintele dăltuite în piatră pe soclul martirului George Crișan.

« *Să nu uităm români că pe trupurile lor frânte stă așezată temeliea patriei întregi* »

ȘANSE EGALE

ȘCOALA GIMNAZIALĂ TOMA COCIȘIU BLAJ - LA PRIMA ÎNTÂLNIRE DE PROIECT ERASMUS ÎN TURCIA

Prof. Dulău Alina Maria, Prof. Ciolan Iulia, Școala Gimnazială "Toma Cocișiu" Blaj

În perioada 10-15 decembrie 2018, Școala Gimnazială Toma Cocișiu Blaj, reprezentată prin director, profesor dr. Alina Dulău (manager de proiect), profesor Laura Staicu (inspector ISJ Alba) și profesor Iulia Ciolan (coordonator proiect), a participat la prima întâlnire în cadrul proiectului de parteneriat strategic în domeniul educației școlare- proiect de schimb interșcolar KA229. Reuniunea proiectului Erasmus+ a avut loc în Istanbul, Turcia, iar alături de școala noastră au participat și membrii echipelor de proiect din Polonia, Italia și Turcia.

Echipa din Turcia, o gazdă primitoare și prietenoasă, a organizat un program de activități variate și interesante, întâlniri cu reprezentanți ai ONG-urilor, spectacol cultural, asistențe la ore și cursuri de formare în conformitate cu tematica și acțiunile stabilite în cadrul proiectului: Human Rights and Citizenship.

În prima zi a întâlnirii delegația, din România a prezentat câteva aspecte legate de țara noastră, orașul natal și școala în care își desfășoară activitatea peste 500 de elevi.

Profesorii din școlile partenere au expus conținuturile programelor școlare pentru disciplinele în cadrul cărora se studiază *Drepturile omului* și *Drepturile copilului* precum și activitățile și proiectele educaționale pe care fiecare școală le desfășoară pentru a promova aceste drepturi.

În cadrul acestei întâlniri s-au stabilit responsabilitățile ce revin fiecărei țări, termenele de îndeplinire a sarcinilor și întâlnirile viitoare. Un grup de profesori și elevi din fiecare țară vor participa la întâlnirea de proiect din Polonia în perioada 5-11 mai 2019, în România în octombrie 2019, iar în Italia în aprilie 2020.

La festivitatea de încheiere a reuniunii de proiect, toți profesorii au primit certificate de participare și un cadou creat de elevii școlii din Turcia, coordonați de profesoara de Arte plastice.

Întâlnirea din Turcia a pus bazele unei cooperări internaționale care îi implică nu doar pe elevi și profesori, dar și pe părinți și comunitatea locală.

Acest proiect Erasmus+ oferă profesorilor oportunitatea de a-și dezvolta competențele de comunicare, de cooperare și muncă în echipă, de a utiliza metode noi în predarea și consolidarea noțiunilor referitoare la drepturile omului și de a-i învăța pe elevi să fie toleranți și să accepte diferențele culturale.

JOCUL DE ROL – O METODĂ INTERACTIVĂ ÎN ACTIVITĂȚILE INSTRUCTIV – EDUCATIVE

Profesor Hosu Mihaiela, Liceul Teoretic „Petru Maior” Ocna-Mureș

Jocul de rol este o metodă activă de predare-învățare, bazată pe simularea unor funcții, relații, activități, fenomene, sisteme etc. Elevii sunt priviți ca niște „actori” ai vieții sociale pentru care se pregătesc, ținându-se seama că tot ei vor fi cei care vor ocupa poziții sau statusuri profesionale, culturale, științifice etc.

Metoda jocului de rol urmărește formarea unor abilități, atitudini, convingeri și comportamente umane pornind de la simularea interacțiunii ce caracterizează o structură, relație sau situație. Se remarcă o serie de avantaje ale metodei:

- activează elevii din punct de vedere cognitiv, afectiv, acțional, punându-i în situația de a interacționa;
- prin dramatizare, asigură problematizarea, sporind gradul de înțelegere și participare activă a elevilor;
- interacțiunea participanților asigură un autocontrol eficient al conduitelor și achizițiilor;
- pune în evidență modul corect sau incorect de comportare în anumite situații;
- reprezintă una din metodele eficiente de formare rapidă și corectă a convingerilor, atitudinilor și comportamentelor.

Ca și orice altă metodă de lucru, jocul de rol are și anumite dezavantaje sau dificultăți legate de utilizarea metodei și anume:

- este o metodă greu de aplicat, pentru că presupune nu numai aptitudini pedagogice, ci și aptitudini regizorale și actricești la conducătorul jocului;
- deși activitatea bazată pe jocul de rol durează relativ puțin, aproximativ o oră, proiectarea și pregătirea sa cer timp și efort din partea cadrului didactic;
- există riscul devalorizării jocului de rol, ca rezultat al considerării lui ca ceva pueril, o activitate facilă pentru elevi;
- este posibilă apariția blocajelor emoționale în preluarea și interpretarea rolurilor de către unii elevi.

Jocul de rol poate avea caracter general sau caracter specific, însă indiferent de caracterul său, poate fi folosit cu succes în oricare dintre activitățile școlare sau extrașcolare. Metoda jocului

poate fi deseori o alternativă în învățarea mai rapidă a unor noțiuni noi, dar în același timp poate produce stimularea creativității și originalității la elevi, aceștia găsind ușor soluții de rezolvare a unor situații problematice.

În cadrul proiectului educațional *“Împreună dăm valoare vieții!”*, organizat de ISJ Alba, tema lunii ianuarie a fost una sugestivă – *DREPTATEA*, motiv pentru care am organizat la ora de dirigenție o activitate pe această temă. Am ales drept metodă didactică jocul de rol tocmai în ideea de a da frâu liber imaginației elevilor în analizarea și soluționarea unui studiu de caz pe această temă a dreptății. Entuziasmul cu care elevii și-au interpretat rolul, precum și modul de gândire și analiză a cazului prezentat, i-au făcut pe micii “actori” (elevii clasei a VI a B) să se simtă ca într-o sală de judecată, unde dreptatea trebuie să învingă orice obstacol.

La finalul activității au fost prezentate concluziile finale privitoare la tema dreptății, subiect ce a avut drept scop cultivarea sensibilității elevilor față de valorile morale, dar și dezvoltarea laturii relațional-valorice a personalității elevilor prin activități extracurriculare.

Valorile personale se conturează încă din copilărie. Familia și școala deopotrivă contribuie la construirea primului set de valori, copiii învață de la vârste fragede să deosebească binele de rău, frumosul de urât, adevărul de minciună și să țină cont de anumite reguli și norme de comportament, să-și formeze atitudini și deprinderi corecte.

BIBLIOGRAFIE:

1. M. Ionescu, I. Radu, - Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 2001
2. D. Salade (coord.), V. Bunescu, I. Cerghit, A. Dancsuly. M. Ghiurcea – Sinteze de pedagogie contemporană, Editura Didactică și Pedagogică

PROIECTELE ERASMUS+, OPORTUNITĂȚI PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA ȘI PROMOVAREA IMAGINII LICEELOR TEHNOLOGICE ȘI A ȘCOLILOR PROFESIONALE

Prof. Popa Aurica, Liceul Tehnologic "Alexandru Domșa" Alba Iulia

Învățământul profesional și tehnic este tipul de abordare a educației formale, menit să îi pregătească pe elevi să devină meseriași sau tehnicieni în unul din domeniile de pregătire, prin dezvoltarea unor competențe specifice unei cariere, a unor deprinderi necesare la locul de muncă. Din păcate, ca efect al prejudecăților care încă persistă în societatea românească, învățământul profesional și tehnic este deseori asimilat unor cariere banale, neatractive, a unui viitor profesional fără mari perspective. În mod firesc, aspirațiile elevilor, ale părinților se îndreaptă spre domenii mai "selece", de cele mai multe ori în dezacord cu aptitudinile și interesele subiecților dar și cu nevoia de personal calificat a companiilor. Contrar acestor opinii, învățământul profesional și tehnic deschide oportunități nelimitate și, în mod categoric, nu limitează evoluția în carieră.

Liceul Tehnologic "Alexandru Domșa" a înțeles oportunitatea pe care o deschid proiectele europene, îndeosebi programul Erasmus+ prin proiectele de mobilitate dedicate învățământului profesional și tehnic. Implementarea proiectelor europene, în care organizația noastră a fost fie partener, fie coordonator (într-un parteneriat strategic și un proiect de mobilitate VET), a constituit o prioritate pentru organizația noastră, acest lucru contribuind semnificativ la îmbunătățirea imaginii școlii, la atragerea elevilor spre învățământul profesional și tehnic, dar și la dezvoltarea de parteneriate cu agenți economici din zonă sau cu membri ai comunității locale.

"Successful Apprentices, Best Employees!" / "Practicieni de success, angajați de top!", 2017-2018, Acțiunea KA1, Proiecte de mobilitate-Formare profesională (VET), este un proiect pe care școala noastră l-a finalizat în decembrie 2018. Liceul Tehnologic "Alexandru Domșa" este organizația coordonatoare a acestui parteneriat și inițiator al acestui proiect, având parteneri Centrul de formare Ipodomi Lifelong Learning, Salonic, Grecia și Tellus Education Group, centru de formare din Plymouth, Marea Britanie.

Trei fluxuri de elevi au fost finanțate de Agenția Națională, la care au participat 22 de elevi (20 băieți și 2 fete), însoțiți de câte un profesor pentru fiecare flux. Elevii au fost selectați înainte de fiecare flux, prin aplicarea unei proceduri de selecție riguroase și transparente, care a vizat nu doar rezultatele școlare și cele obținute la pregătirea practică, ci și o purtare ireproșabilă și disponibilitatea de a se implica în toate activitățile proiectului. Pregătirea culturală și lingvistică a creat bazele unor experiențe de cunoaștere, dezvoltând competențe de comunicare și stimulând curiozitatea de a descoperi lucruri noi despre spațiul european.

Un aspect important al proiectului a fost faptul că a oferit unui număr de 8 elevi cu oportunități reduse oportunitatea de a participa la mobilități, prin acordarea unui sprijin financiar suplimentar.

Fluxul 1 a fost găzduit de Tellus College la Portsmouth și a fost dedicat elevilor de clasa a X-a, școala profesională, învățământ dual, calificarea Operator la mașini cu comandă numerică.

Fluxul al 2-lea s-a desfășurat la Salonic, Grecia, unde partenerii de la Ipodomi Lifelong Learning au organizat stagiul de pregătire practică pentru două grupe de câte patru elevi: 4 elevi calificarea Mecanic auto, clasa a X-a, învățământ profesional și 4 elevi domeniul de pregătire Electronică automatizări, clasa a X-a liceu.

Fluxul al 3-lea s-a adresat elevilor de clasa a XII-a liceu, calificarea Tehnician operator tehnică de calcul, și s-a desfășurat la Plymouth, Marea Britanie, găzduit de Tellus Education Group.

Pe durata celor trei fluxuri de câte două săptămâni fiecare, elevii au dobândit competențe profesionale certificate cu Europass Mobility, certificate Ascentis, și au obținut câte un credit ECVET, rezultatele învățării fiind transferate și validate de către organizația noastră și înregistrate în certificatele de competențe profesionale la absolvire.

Mobilitățile au oferit elevilor experiențe profesionale, culturale, personale deosebite, care au fost diseminate pe site-ul proiectului și al școlii, pe pagina de facebook a proiectului, în presa locală

și, mai ales, prin viu grai în comunitatea elevilor, părinților și a partenerilor economici pe care organizația noastră îi are.

Proiectul a contribuit la creșterea vizibilității și prestigiului școlii în comunitate deoarece a oferit posibilitatea dezvoltării prin practică a competențelor cerute pe piața muncii și a reușit să proiecteze un traseu educațional mai clar și mai sigur pentru elevii noștri. Dezvoltarea cooperării internaționale în domeniul formării profesionale este un obiectiv pe care organizația noastră și l-a formulat responsabil și conștient iar prin acest proiect am crescut numărul de parteneriate cu instituții de educație și formare în Europa. Am îmbunătățit, de asemenea competențelor de gestionare a strategiilor de internaționalizare care a devenit un indicator al dezvoltării capacității organizaționale, al creșterii calității educației și formării profesionale.

ȘCOALA PROFESIONALĂ GERMANĂ ALBA PRACTICANȚI BUNI AZI, ANGAJAȚI DE SUCCES MÂINE!

Prof. Sînc Carmen, Liceul Tehnologic „Alexandru Domșa”

Liceul Tehnologic ”Alexandru Domșa” Alba Iulia este o instituție de învățământ cu tradiție în domeniul pregătirii profesionale și tehnice.

Începând cu anul 2013, a fost înființată Structura Școala Profesională Germană Alba, un parteneriat public-privat între Consiliul Județean Alba, Inspectoratul Școlar Județean Alba, Colegiul Tehnic ”Alexandru Domșa” și șase companii locale, un proiect care a susținut, pentru prima oară în județul Alba, un nou tip de învățământ profesional, cel dual.

Ca la orice început au existat obstacole legislative, dificultăți generate de mentalități depășite, sau de reticență, dar s-a reușit în timp să se creeze un cadru care să permită îmbunătățiri într-un ritm susținut și să răspundă nevoilor agenților economici parteneri. Totodată s-a răspuns dorinței acestora de a deveni participanți activi în luarea deciziilor privind calitatea pregătirii elevilor pentru profesiile pe care și le-au ales.

La solicitarea companiilor partenere de a realiza un manual al calității, care să permită operaționalizarea obiectivelor propuse într-un mod simplu și eficient, au avut loc dezbateri, întâlniri de lucru, ateliere, între reprezentanți ai corpului profesoral și cei ai agenților economici, constituindu-se grupuri de lucru care au pus bazele culturii organizaționale și au creat Manualul calității.

S-au formulat viziunea Școlii Profesionale Germane, și-anume: ”Asigurăm disponibilitate și profesionalism în pregătirea tinerilor pentru integrarea într-o piață a muncii în continuă schimbare”, și misiunea acesteia: ”Școala este deschisă spre societatea de mâine a integrării europene, capabilă

să-și adapteze oferta educațională la nevoile agenților economici, comunității și elevilor. Au fost realizate și aplicate chestionare de nevoi elevilor, părinților acestora, reprezentanților agenților economici și cadrelor didactice. În urma analizei chestionarelor s-au identificat nevoile organizației și au fost stabilite țintele și obiectivele Școlii Profesionale Germane.

S-a întocmit apoi Planul operațional care cuprinde obiectivele propuse, activitățile necesare pentru atingerea acestora, termene, responsabilități, indicatori de realizare și instrumente de monitorizare și evaluare.

După primii ani de funcționare, pot fi evidențiate următoarele dovezi ale succesului proiectului Școala Profesională Germană Alba:

- Creșterea numărului de absolvenți integrați pe piața muncii conform calificărilor dobândite, peste 60% dintre absolvenții Școlii Profesionale Germane fiind angajați de către agenții economici cu care au avut încheiate contractele de pregătire practică, respectiv Star Transmission, IPEC, Saturn, Bosch, Supremia. Absolvenții sunt bine pregătiți și fac față cu succes provocărilor generate de tranziția de la școală pe piața muncii.

- Se realizează o evaluare unitară a elevilor, aplicându-li-se o testare inițială cu teste pentru fiecare disciplină de studiu și un test combinat pentru toate modulele ariei curriculare tehnologii. La sfârșit de semestru se aplică testarea finală, respectându-se procedura de aplicarea atestării inițiale. Testele sunt concepute în grupuri de lucru formate din profesori și reprezentanți ai companiilor, itemii fiind formulați în funcție de specificul calificării profesionale. Rezultatele evaluării sunt înregistrate de fiecare cadru didactic într-un link special creat. Pentru fiecare elev se realizează o fișă de evoluție și de asemenea, grafice reprezentând evoluția situației școlare pe discipline.

Măsuri întreprinse în urma analizei rezultatelor obținute la testele inițiale: organizarea de activități after school, consilierea elevilor și părinților, monitorizarea procesului instructiv-educativ de către reprezentanții agenților economici și ai unității de învățământ, realizarea de activități extracurriculare care să întărească apartenența la un grup organizațional, vizite de studiu la companiile implicate, realizarea de instrumente de lucru comune agenți economici-unitate de învățământ.

- Foști absolvenți sunt angajați în puncte cheie, reprezentând povești de succes și exemple pentru actuali și viitori elevi.

- Cu sprijinul autorităților locale - Consiliul Județean Alba și Consiliul Local al Municipiului Alba Iulia, spațiile în care se desfășoară orele de curs și cele de pregătire practică au fost complet renovate și dotate cu materiale didactice, respectându-se cele mai ridicate standarde.

- A crescut numărul de elevi care se înscriu la Școala Profesională Germană, de la 46 în prima promoție, ajungând la 206 în anul școlar 2018-2019.

- A fost diversificată oferta de școlarizare; s-a pornit cu doua calificări, modelier și electromecanic utilaje și instalații industriale, iar acum sunt oferite în plus calificările: turnător și operator la mașini cu comandă numerică. De asemenea există și învățământ postliceal- Școală de maiștri, calificarea maistru mecanic.

- Au crescut competențele de utilizare a metodelor activ participative ale cadrelor didactice care predau la Școala Profesională Germană, acestea participând la diverse cursuri de formare: "Metode interactive de predare învățare"- program al Casei Corpului Didactic Alba- 4 profesori; "Consolidarea cooperării în domeniul formării profesionale", 6 profesori participanți la Esslingen, Germania; 12 profesori au participat la activități de formare în Spania și Polonia, prin proiectul INTEMPO- Inovații în predarea mecatronicii, orientată spre practică, implementat în cadrul programului Erasmus+, parteneriate strategice; 22 de cadre didactice participante la workshopul moderat de consultantul "Know!" angajat de Star Transmission, pe tema asigurării calității în învățământul dual; 8 profesori participanți la proiectul Jobs- Job Orientation Training in Businesses and Schools, finanțat prin Programul de Cooperare Elvețiano-Român.

Rezultatele obținute, avantajele oferite de companii, promovarea făcută alături de partenerii economici, au dus la creșterea vizibilității Școlii Profesionale Germane și implicit a Liceului Tehnologic „Alexandru Domșa” și chiar la schimbarea mentalității părinților, care au început să considere că învățământul tehnic/profesional poate fi o treaptă de lansare pentru copiii lor.

ATELIERE ETWINNING LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 3 CUGIR

Prof. Huștiuc Nicoletta, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir

În săptămâna 18-22.02.2019 s-au desfășurat la Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir două ateliere Etwinning în cadrul Proiectului de parteneriat cu același nume, parteneriat dintre școala noastră și Casa Corpului Didactic Alba.

eTwinning facilitează cadrelor didactice crearea de proiecte de colaborare interșcolară pentru elevi, utilizând platforma europeană www.etwinning.net. Cadrele didactice pot elabora proiecte educaționale în colaborare cu colegii lor, prin intermediul cărora să vizeze obiective de formare și de dezvoltare a competențelor elevilor în diverse domenii. Platforma etwinning.net este o comunitate a școlilor din Europa, reunind peste 654.000 de cadre didactice din peste 205.000 de școli. Din cadrul acestora, Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir este singura școală din județul Alba care a obținut titlul de Școală Etwinning, datorită implicării în proiecte de acest fel.

Organizatorii acestor ateliere sunt chiar inițiatorii acestui parteneriat, respectiv: director adjunct, prof. Laura Teban, prof. Nicoletta Huștiuc, prof. Flavia Oniga și prof. Anca Sicoie.

La aceste ateliere au participat cadre didactice din Cugir și din județul Alba, respectiv din Sebeș, Alba Iulia, Tărtăria și Săliște. Atelierul s-a desfășurat într-o zi și on line, ca eveniment în direct pe etwinning, unde au participat cadre didactice care s-au înscris din întreaga țară.

Aceste ateliere au fost realizate cu scopul creșterii numărului cadrelor didactice care folosesc platforma etwinning în procesul instructiv-educativ, și totodată au fost organizate în cadrul

diseminării proiectelor Erasmus+ pe care Școala Gimnazială Nr. 3 le implementează: KA1 Tales-coordonator, prof. Laura Teban și KA 2 Earthworm-coordonator, prof. Nicoletta Huștiuc.

Activitățile s-au desfășurat după ce în prealabil cadre didactice din Cugir și din întreg județul s-au înscris pentru participare completând un formular Google. Astfel, fiindcă Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir a primit de anul acesta titlul de Școala Etwinning, cadrele didactice s-au dovedit a fi foarte interesate. Datorită acestui fapt, a fost nevoie să organizăm două zile de atelier, nu doar una, cum fusese planificat inițial. Astfel, în cele două zile au participat un număr de 70 cadre didactice, număr impresionant.

Miercuri, 20.02.2019 și respectiv joi, 21.02.2019 la atelierul etwinning au fost atinse următoarele obiective: realizare conturi pe platforma de colaborare internațională Etwinning, lucrul cu instrumente web: canva, slideshare, mentimeter, kahoot, classroom timer, animoto, jigsaw puzzles, mind map.

În fiecare din cele două zile a fost realizată diseminarea proiectelor Erasmus+ și acordarea materialelor de diseminare, prin explicarea folosirii instrumentelor web și totodată folosirea etwinning în cadrul acestor proiecte, respectiv realizarea grupurilor etwinning, participarea la proiecte etwinning și crearea de proiecte etwinning ca fondator, folosirea twin space-ului unui proiect, pași pentru realizarea unui proiect de succes. Planificarea detaliată a acestui atelier a permis folosirea cât mai multor instrumente web cu exemplificare clară, cadrele didactice participante fiind deosebit de active, drept pentru care în fiecare zi la finalul activității, în urma unei evaluări interactive li s-au acordat certificate de participare. La aceste ateliere au participat și cadre didactice din Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir care au și care nu au avut până la participarea la curs conturi etwinning.

Activitatea întreagă va fi evaluată conform graficului printr-un chestionar de feedback, în urma căruia vom cunoaște efectiv câte cadre didactice și-au făcut conturi pe platforma etwinning, parte integrantă Erasmus+ și câte urmează să creeze sau să participe la proiecte de acest fel.

Mulțumim pe această cale tuturor participanților și așteptăm ca activitatea noastră de voluntariat, după orele de curs, să dea roade!

VIOLENȚA ÎN ȘCOALĂ

Prof. Dulău Alina Maria, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Dacă, în fazele de început ale educației școlare, predomina violența profesorului asupra elevilor, democratizarea educației a antrenat o deplasare a violenței către elevi, canalizând-o dinspre elevi spre profesori.

Un studiu realizat în 2007 (Gittins) arată că țări ca Belgia, Finlanda, Franța, Germania,

Irlanda, Luxemburg, Suedia, Marea Britanie dispun de o legislație specifică privind prevenirea agresiunilor în școală, cu demersuri adaptate și regulamente orientate spre stoparea, prevenția, reducerea agresivității. Programele se îndreaptă spre dezvoltarea încrederii în sine, spre creșterea toleranței la frustrare. Ele se bazează pe dezvoltarea unor comportamente de susținere, de ajutorare a colegilor, de legare a unor prietenii, medierea și rezolvarea conflictelor, susținerea și asistarea elevilor agresori, a victimelor sau a elevilor vulnerabili.

În școală, în realitate, *violența* se exprimă în numeroase forme, operează în școală la nivel structural și cultural, determină frică, suferință fizică și psihică, reducând oportunitățile educaționale și generând metode de disciplinare a elevilor tot mai dure. Un motiv important pentru care nu se poate ține o evidență strictă a violențelor în școală îl reprezintă așa numita *violență ascunsă*. În mare parte, aceasta este o formă de violență subiectivă, resimțită doar de victimă, e un produs, un construct sociocultural; unii elevi resimt un anumit gest ca pe o formă de violență, în timp ce alții nu îl percep la fel. De asemenea, violența ascunsă include conduite ostile, care nu lasă loc interpretărilor subiective, ca de exemplu: hărțuirea sexuală, folosirea poreclelor umilitoare, bruscarea unui elev mai mic, mai puțin puternic și psihic, de către un elev mai mare, mai puternic etc. Toate acestea sunt forme de violență ascunsă care nu sunt întotdeauna observate, fiind cel mai puțin discutate atunci când se abordează tema violenței școlare. Și totuși ele rămân probleme deosebit de importante în școală.

Violența în școală este un fenomen extrem de complex, cu o diversitate de forme de manifestare ce justifică folosirea terminologiei specializate, rafinate. Astfel, școala este spațiul de manifestare a conflictelor între copii și între adulți și copii, iar raporturile de forță sau planul în care se consumă conduitele ofensive (verbal, acțional, simbolic) sunt variabile importante în înțelegerea fenomenului. De aceea, când se folosește noțiunea generală de “violență”, se desemnează orice comportament al cărui scop este prejudicierea sau distrugerea victimei. Astfel, conduitele de violență școlară se structurează în felul următor: violențe determinate de conflicte “normale” între colegi, violențe determinate de conflicte între bande/grupuri de elevi și violențe determinate de conflictul adult – elev.

a) *Conflicte “normale” între colegi*. Acestea produc manifestări de violență diverse, determinate de dezacorduri, neînțelegeri, nepotriviri între dorințele elevilor sau de luptă pentru status. Încăierările, bătăile între elevi se iscă în școală din nenumărate cauze.

Bătaia este o expresie culturală a frustrării; în școală, bătăile nu încep dintr-o dată, nici la întâmplare – așa cum s-ar putea crede, ci sunt expresii ale unui tipar comportamental structurat. Adolescenții știu că vor primi diverse recompense pentru comportamentul lor violent: o atenție mai mare din partea celorlalți și, uneori, respect și acces la un anumit status. Băieții și fetele se bat la școală deoarece aici se întâlnesc cel mai frecvent cu “dușmanii lor”. Deseori bătăile apar în urma rivalităților de pe terenul de sport, din clasă sau din afara școlii; toți elevii se întâlnesc în spațiul public al școlii, iar dacă unii dintre ei au inamici, la școală n-au cum să-i evite. Băieții se bat pentru status, pentru a-și afirma masculinitatea, în timp ce fetele se bat mai puțin pentru status, și mai mult din rivalitate, atunci când apar, de pildă, raporturi de concurență pentru atenția aceluiași băiat. De asemenea, sexualitatea este extrem de importantă pentru băieți, dar mai ales pentru fete. Astfel, să fie atractivă sexual este o condiție a popularității unei fete în școală și de aceea, a avea un prieten este mai important, pentru o fată, decât a avea o prietenă, pentru un băiat.

S-a observat că în special elevii care beneficiază de mai puțină atenție din partea profesorilor sunt cei care prezintă cel mai înalt risc de a se implica în asemenea confruntări. Mulți adolescenți se bat deoarece au învățat – observând ceea ce se întâmplă în familie, în vecinătate, în cultura de apartenență – că evitarea unei confruntări fizice nu aduce respectul celorlalți, ci mai curând etichetarea ca “fricos”, “găină”, “laș”. De asemenea, copiii care trăiesc în familii sărace, care se simt devalorizați, amenințați, care sunt martori ai violenței în propriile familii, care sunt frecvent pedepsiți corporal și care sunt adesea frustrați la școală sunt cei care se bat cu colegii lor cel mai des.

Mai cu seamă în prezent, cultura adolescenților pare a fi centrată pe violență, fenomen la care au contribuit familia, școala, industria divertismentului și mass-media. Percepția majorității

elevilor din școlile având rate înalte ale violenței este că cei mai mulți adulți nu înțeleg și *nu le pasă* de nevoia lor de autoprotecție.

b) *Violențele determinate de rivalitatea și conflictele dintre bande / grupuri de elevi* au fost descrise prin termenii *mobbing* sau *bulling*, ambii termeni având în comun semnificația lipsei de echilibru, a inegalității șanselor între agresor și victimă.

În cele mai multe cazuri, bandele de tineri desfășoară diverse activități delictive: extorchează mărfuri sau bani de la elevi, jefuiesc, intimidează rezidenții din vecinătatea școlii, comercializează bunuri furate etc. Tânărul, o dată afiliat, este în siguranță prin simpla semnalare a apartenenței la bandă, și anume: purtând culorile specifice bandei, adoptând stilul ei vestimentar și însușindu-și codul de comunicare – verbală și gestuală – caracteristic bandei. Bandele din mediul urban preiau uneori controlul asupra școlilor, fapt care se manifestă prin perceperea “taxei de intrare” în școală sau prin perceperea “taxei de protecție” de la elevii care vor să evite să fie agresați de membrii bandei. Astfel, frica și intimidarea îi fac pe elevi și pe profesori să nu raporteze activitățile bandei autorităților în drept.

Adolescenții se alătură bandelor pentru că primesc în acest mod ceea ce li se refuză în familie și școală: acceptarea și valorizarea. Toate aceste elemente sunt aspecte care trebuie luate în considerare atunci când se dorește inițierea unor strategii de prevenție, în vederea reducerii violenței bandelor în școală. De asemenea, cunoașterea bandei, a activităților sale tipice, precum și a modului în care existența ei afectează mediul școlar sunt condițiile de bază în prevenirea violenței în școală.

c) *Violența determinată de conflictul elev-adult* reprezintă esența fenomenului violenței școlare. În ansamblul conduitelor de violență dintr-o școală se pot distinge: violența instituțională și violența noninstituțională.

1) *Violența instituțională* decurge chiar din funcționarea școlii. Violența școlară poate fi interpretată ca violență instituțională, în sensul că prejudiciul, suferința elevilor, se produce prin intermediul regulamentelor școlare, decurge din structurile organizaționale și din raporturile de putere instituite. În acest context, de exemplu, etichetările, injuriile, atitudinile ironice ale unor profesori, anumite metode sau proceduri de orientare școlară, caracteristicile unor probe de evaluare sau aplicarea regulilor de disciplină școlară reprezintă forme de violență. Violența instituțională sau sistematică se manifestă prin faptul că școala răspunde la violențele elevilor cu diverse măsuri de sancțiune disciplinară, care sunt tot o formă de violență, percepută ca atare de elevi. Astfel, aplicarea sancțiunilor pentru conduitele violente în școală – suspendarea, retragerea bursei sau a altor privilegii, exmatricularea – poate grăbi hotărârea elevilor sancționați de a abandona școala.

Dar, aceasta nu se întâmplă numai din partea profesorului asupra elevului, ci și invers. Astfel, conduitele agresive ale elevului se manifestă mai întâi în plan verbal, urmând ca, în funcție de natura și de conflictul cu profesorul, să evolueze către forme mai grave, culminând cu agresiunea fizică. După C. Păunescu, principalele forme ale agresiunii prin limbaj sunt: calomnia, denigrarea, ironia și sarcasmul. Dar, exprimarea verbală a agresivității se poate face și prin limbajul scris: scrisorile de amenințare, inscripțiile de pe bănci, mesajele graffiti fac parte din arsenalul expresiv al elevilor.

Concomitent cu formele verbale de exprimare a agresivității, elevul îi transmite profesorului intenția sa agresivă și prin conduită; privirea fixă, insistentă și amenințătoare, încruntarea, imitarea sau “măimutăreala” gesturilor / ticurilor profesorului, manifestările zgomotoase – tusea, trântirea caietelor, a ușii – reprezintă încercări frecvente ale elevilor de a-și exprima sentimentele de ostilitate față de profesor. Toate acestea au intenția de a dezorganiza munca profesorului, de a-i sfida autoritatea, de a-i introduce un stres suplimentar în activitatea profesională.

2) *Violența noninstituțională* include numai conduitele de violență dintre elevi și nu are, aparent, nici o legătură cu profesorul și cu contextual educativ. Elevii vin la școală marcați de modelele de conduită agresivă din familie, din comunitate, din mass-media, își au angoasele, frustrările, rivalitățile lor pe care le rezolvă, în unele cazuri, prin violență. La școală ei au asigurate condițiile necesare în acest scop: există victime (copii mai slabi), există ocazii (recreații, activități sportive, locuri nesupravegheate; cele mai multe acte de violență se produc în clase, în timpul pauzelor, pe scări, coridoare, etc.), există motivele (dorința de valorizare, de a obține un statut, de a

atrage atenția etc.). Pe de altă parte, educația școlară promovează formele sale specifice de violență, tensiunile dintre profesori și elevi.

Indiferent de cauză și tip, violența este un fenomen trăit de cel puțin doi protagoniști: autorul și victima. Violența în școală este un fenomen dramatic și prin consecințele pe care le antrenează. Consecințele extreme de grave – pe termen scurt și lung – explică abundența cercetărilor și a programelor de intervenție. În situațiile în care victimele supraviețuiesc agresiunii și își conservă capacitatea funcțională, urmările în plan psihologic le afectează uneori toată viața; persistă sentimentele de rușine, devalorizare, culpabilitate, se diminuează încrederea în sine și în alții, se micșorează autonomia, slăbește autocontrolul, dar mai importantă decât toate este teama de a nu fi din nou victimizat.

MAHLER, F. (1983), *Introducere în juvenologie*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București
NECULAU, A. (coord), (1996), *Psihologie socială. Aspecte contemporane*, Ed. Polirom, Iași

IMPORTANȚA ÎNVĂȚĂRII UNEI LIMBI STRĂINE DE TIMPURIU

Prof. Frățilă Maria, Liceul Tehnologic "Timotei Cipariu" Blaj

Zilnic observăm importanța limbajului în dezvoltarea copiilor și ușurința cu care aceștia asimilează vocabularul. Această înclinație deosebită apare deoarece copiii trec, până la vârsta de aproximativ 6 ani, printr-o perioadă în care sunt foarte receptivi la influențele lingvistice. Cel puțin în timpul acestui interval sensibil, copiii sunt interesați de învățarea denumirilor a tot ceea ce-i înconjoară. Odată cu îmbogățirea vocabularului, copiii își hrănesc și dorința de a cunoaște și de a se dezvolta.

În timp ce copilul învață limba nativă, el are aptitudini pentru a învăța să vorbească și să înțeleagă o a doua, chiar și o a treia limbă în același timp. Acest fapt ar putea surprinde adulții, care consideră asimilarea unei limbi străine ca fiind dificilă. Motivul este că adulții au depășit demult această perioadă propice pentru achizițiile lingvistice. Cu siguranță, la modul general, știm cu toții că este bine să începem învățarea unei limbi străine cu copilul cât mai devreme. Însă, atunci când cunoaștem și care sunt beneficiile acestui proces, responsabilitatea noastră ca părinți începe să crească.

Copiii bilingvi dezvoltă o gândire divergentă, cu un plus de creativitate. Ei vor putea oferi mai multe răspunsuri la o singură întrebare, vor aborda situații din mai multe puncte de vedere și vor putea oferi mai multe întrebări unui singur obiect. Pentru un singur concept vor avea mai multe reprezentări lingvistice (denumirea în limbă nativă, denumirea în a doua limbă, precum și sinonimele lor).

Copiii bilingvi dezvoltă o minte mai flexibilă. Atunci când corpul unui copil este flexibil, el poate lua diferite forme, același lucru se întâmplă și cu o minte flexibilă. Expus la două sisteme lingvistice încă de timpuriu (limba nativă și o limbă străină) și fiind nevoit să facă trecerea rapid de la o limbă la cealaltă, copilul va dezvolta o flexibilitate mentală și o ușurință în a transfera cunoștințele dintr-un domeniu în altul.

La ce îi vor folosi toate aceste lucruri?

În primul rând la școală, acolo unde nu este de ajuns pentru copil să înmagazineze tone de cunoștințe noi, ci și să le așeze într-o ordine care apoi să îi fie accesibilă lui. Acolo unde conceptele noi se fixează doar dacă există deja o bază de cunoaștere ce conectează mai multe domenii. Ușurința de a jongla cu cuvintele nu îi va aduce doar note bune la limba română ori la limba străină, ci îi poate facilita procesul de învățare în orice domeniu.

Învățarea unei limbi străine de timpuriu sprijină gândirea abstractă: înainte de a manevra cuvinte, bebelușul manevrează obiecte; aflându-se într-un stadiu senzorial, el explorează obiectul concret. Mai apoi, învață cum se numește acel obiect și folosește cuvântul ce are un corespondent în

realitate, găsindu-se în stadiul concret. Cu cât vocabularul său se dezvoltă mai mult, cu atât copilul va gândi mai complex, ajungând treptat spre o gândire abstractă. Un bun exemplu este matematica, ea deprinzându-se pornind de la folosirea bețișoarelor, numărutul pe degete, ajungând până la formule de calcul abstracte, în doar câțiva ani de școală.

Care este legătura dintre limba străină și gândirea abstractă?

Atunci când copilul este expus la o nouă limbă, începe să aibă acces la o serie nouă de cuvinte, conectate între ele, ce vin să îmbogățească vocabularul deja existent. Gândirea abstractă are nevoie de o rețea bine dezvoltată de cuvinte pe care să se așeze, asemeni unei schele.

Copilul bilingv are o toleranță socială crescută și este mai puțin predispus ideilor discriminatorii. Conexiunea dintre limbi diferite duce la o împletire a mai multor culturi. Prin intermediul unei limbi străine, copilul va avea acces și la frânturi din cultura specifică acelei limbi, datorită poveștilor, a cântecelor sau chiar a oamenilor ce aparțin acelei culturi. Astfel, copilul dezvoltă o toleranță crescută la diversitate. Cu cât cunoaștem mai mult despre ceilalți, cu atât ne simțim mai apropiați de ei, iar riscul de a-i respinge scade.

Copiii pot învăța și folosi în viața cotidiană, patru sau cinci limbi diverse în funcție de relațiile contextuale în care se găsesc.

Capacitatea crescută de învățare a unui copil, de asimilare, de absorbție – asemeni unui burete, este datorată flexibilității și plasticității mentale, a creșterii neuronale – pe o perioadă limitată în timp. Această perioadă, numită *perioada critică de dezvoltare*, începe de la naștere până la vârsta pubertății în cazul asimilării limbajului; în afara acestei perioade, învățarea se produce cu dificultate sau devine imposibilă, în unele cazuri.

“Creierul se comportă ca un mușchi care, antrenat, își mărește volumul și consistența”- afirmă dr. Andrea Mechelli de la Institutul de Neuroștiințe din Londra, în urma studiilor sale legate de influența asupra creierului a învățării unei limbi străine.

Pronunție și intonație corectă

Cercetările lingvistice demonstrează că acei copii care învață de mici o limbă nouă, dobândesc intonația și pronunția corespunzătoare acelei limbi.

Ușurința în învățare

Cei mici nu au inhibițiile adulților în timp ce învață o limbă străină iar învățarea ei le aduce și evidente avantaje emoționale – experimentarea succesului personal (încredere, mândrie, apreciere, o bună imagine de sine). Cu cât sunt mai mici, cu atât nu se intimidă și nu au teama de a spune ceva în mod greșit. Copiii au tendința de a spune cu voce tare, în mod repetat, cuvintele nou învățate (corect sau incorect) și, datorită spontaneității, învață să se exprime fluent într-un ritm foarte rapid.

Pentru un copil, o limbă nouă nu este „greă” sau „ușoară”. O învață și gata – printr-un proces inconștient de ascultare, interiorizare și, în sfârșit, redare. *Contează în schimb metoda de predare, ambientul și implicarea tuturor simțurilor în perceperea realității lingvistice.*

Surse folosite:

<https://iteach.ro/experientedidactice/predarea-limbilor-straine-la-elevii-de-varsta-mica>

<http://helendoron.ro/de-ce-sa-optam-pentru-invatarea-timpurie-a-unei-limbi-straine/>

<https://www.englezacopii.ro/ro/beneficiile-invatarii-unei-limbi-straine-de-timpuriu/>

STUDIU - BARIERE ÎN COMUNICAREA DIDACTICĂ

*Prof. înv. preșc. Furdui Mirela Elena
Școala Gimnazială „Nicodim Ganea” Bistra/GPN Bistra*

Marchand (1956), descrie astfel profesorul model: „El se profilează în fața elevilor ca un exemplu, nu abstract și impersonal, ci concret, direct pentru fiecare elev. El este un exemplu de eroism și curaj pentru copilul pe care îl știe înfricoșat și șovăielnic, un exemplu de modestie pentru cel care se arată prea orgolios; un exemplu de iubire;...este un singur și de neînlocuit exemplu. El poate să adopte această atitudine numai pentru că nutrește față de elevii săi cea mai deplină dragoste, plămădită din abnegație și uitare de sine”.

S-a dovedit de-a lungul timpului, că eficiența procesului instructiv- educativ depinde în mare parte de calitatea comunicării didactice.

Competențele de comunicare pentru cadrul didactic, presupune însușirea unor cunoștințe și abilități din mai multe domenii, astfel:

- ✓ cunoașterea influenței contextului comunicațional asupra conținutului și formei comunicării, precum și adaptarea comportamentului de comunicare la acesta;
- ✓ cunoașterea regulilor comunicaționale și a impactului comunicării paraverbale și nonverbale în cadrul comunicării didactice;
- ✓ cunoașterea psihologiei umane și școlare, abilitate de relaționare cu elevii;
- ✓ cunoașterea culturii interlocutorilor, deoarece limbajul nonverbal diferă de la o cultură la alta, iar ceea ce este considerat eficient în comunicare pentru o cultură poate fi ineficient pentru o alta.

Există și niște reguli, care o dată atinse, pot să conducă la o comunicare didactică eficientă, și anume:

- ✓ să ascuți, adică să ții cont de părerea și interesele celorlalți;
- ✓ să observi, adică să te intereseze ceea ce se întâmplă în cadrul situației de comunicare și să înțelegi starea receptorilor;
- ✓ să analizezi și să cunoști situația receptorilor;
- ✓ să te exprimi, adică să-ți expui punctele de vedere și sentimentele vis-a-vis de obiectul comunicării;
- ✓ să controlezi, adică să urmărești calitatea și eficiența comunicării.

Ori de câte ori scriem sau vorbim, încercând să convingem, să explicăm, să influențăm, să educăm sau să îndeplinim orice alt obiectiv, prin intermediul procesului de comunicare urmărim întotdeauna câteva scopuri principale: să fim receptați (auziți sau citiți), să fim înțeleși, să fim acceptați, să provocăm o reacție (o schimbare de comportament). Atunci, când nu reușim să atingem nici unul dintre aceste obiective, înseamnă că ceva în derularea comunicării nu funcționează corespunzător, adică ceva a interferat în transmiterea mesajelor. Orice interferează cu procesul de comunicare, poartă denumirea de barieră în calea comunicării. Barierele în comunicare se produc atunci când receptorul mesajului comunicat nu receptează sau interpretează greșit sensul pe care emițător a vrut să i-l dea. Scopul studierii comunicării este acela de a reduce cauzele care provoacă aceste fenomene. Barierele pot fi găsite în orice sistem comunicațional și de aceea e mai corect să spunem că mesajul transmis nu e niciodată mesaj receptat. Ideal ar fi, ca tot ce se emite să fie și recepționat, dar practic asta e imposibil pentru că nu tot ce există în intențiile emițătorului se regăsește în așteptările receptorului, fiecare om având un cadru de referință propriu (și chiar limitat), iar sensurile în care se realizează comunicarea diferă de la individ la individ.

Formarea competențelor comunicative constituie un obiectiv major în cunoașterea realității. Una dintre căile principale de antrenare a comunicării, constă în identificarea blocajelor care reduc semnificativ fidelitatea sau eficiența transferului de mesaj. Blocajele comunicării pot avea asemenea intensitate, încât între informația transmisă și mesajul perceput să existe diferențe vizibile.

Perturbațiile pot fi de natură internă -fiziologice, perceptive, semantice, interpersonale sau intrapersonale - și de natură externă -apărute în mediul fizic, în care are loc comunicarea (poluare fonică puternică, întreruperi succesive ale procesului de comunicare etc.). De-a lungul timpului specialiștii în acest domeniu au fost și sunt preocupați de abordarea anumitor aspecte ale comunicării ce îngreunează procesul de comunicare, căutând soluții pentru neutralizarea factorilor care le generează sau, cel puțin diminuarea influențelor acestora. Ei au realizat o serie de Taxonomii care fac trimitere la personalitatea umană, în ansamblul ei.

Comunicarea poate fi obstrucționată sau doar perturbată de o serie de factori, care se interpun între semnificația intenționată și cea percepută, putând fi legați de oricare dintre componentele comunicării (emițător, mesaj, canal, receptor), sau de interacțiunea lor. Dintre aceștia, cei mai importanți sunt :

- ✓ efectele de statut – uneori statutul prea înalt al emițătorului în raport cu receptorul, pot cauza răstălmăcirii ale mesajului de către acesta din urmă;
- ✓ probleme semantice – specialiștii au tendința să folosească un jargon profesional, crezând că și ceilalți îl pot înțelege; persoanele cu statut mai ridicat au tendința de a se exprima într-un mod mai sofisticat, greu de înțeles pentru persoane cu un nivel de școlarizare scăzut;
- ✓ distorsiuni perceptive – când receptorul are o imagine despre sine nerealistă și este lipsit de deschidere în comunicare, neputându-i înțelege pe ceilalți în mod adecvat;
- ✓ diferențe culturale – persoane provenite din medii culturale, cu valori, obiceiuri și simboluri diferite;
- ✓ alegerea greșită a canalelor sau a momentelor – trebuie alese canalele corecte pentru fiecare informație și de asemenea și momentul trebuie să fie bine ales – o situație urgentă nu are sorti să fie îndeplinită, dacă este cerută la sfârșitul orelor de program sau la sfârșitul săptămânii.

Printre factorii fizici perturbatori, enumerăm: iluminatul necorespunzător, zgomote, temperaturi excesiv de coborâte/ridicate, ticuri, elemente ce distrag atenția, telefon, cafea, ceai etc.

De asemenea, în cadrul unei comunicări mai pot apărea următoarele bariere:

- ✓ fizice: deficiențe verbale, acustice, amplasament, lumină, temperatură, ora din zi, durata întâlnirii, etc;
- ✓ semantice: vocabularul, gramatica, sintaxa, conotații emoționale ale unor cuvinte, determinate de factori interni: implicare pozitivă (ex: Îmi place Ion, deci îl ascult) sau implicare negativă (ex: Mirela m-a bârfit acum 1 an, deci interpretez tot ce spune, ca fiind împotriva mea);
- ✓ frica, diferențele de percepție, concluzii grăbite;
- ✓ lipsă de cunoaștere și de interes (una din cele mai mari bariere, ce trebuie depășite este lipsa de interes a interlocutorului față de mesajul emițătorului);
- ✓ emoții (emoția puternică este răspunzătoare de blocarea aproape completă a comunicării);
- ✓ blocajul psihic.

Blocajele de comunicare se pot produce, atunci când:

- ✓ emițătorul (profesorul) nu stăpânește conținutul mesajului didactic transmis;
- ✓ acesta nu este expus clar, inteligibil și sistematizat;
- ✓ emițătorul vorbește prea încet, prea tare sau prea repede;
- ✓ nu prezintă la început scopul mesajului și nu creează motivații pentru a trezi interesul pentru comunicare;
- ✓ emițătorul nu sincronizează diferitele tipuri de comunicare (verbală, paraverbală, nonverbală, vizuală etc.);
- ✓ mesajul transmis nu corespunde cu interesele elevilor săi cu problemele ce le au de rezolvat;
- ✓ mesajul didactic este prea cunoscut sau prea abstract și nu trezește interes, producând plictiseală;
- ✓ comunicarea este numai unidirecțională, producând pasivitate;

- ✓ eficiența comunicării este blocată și de fondul stresant creat de emițător (plictiseală, oboseală, nerăbdare, teama de a nu greși în expunere etc.);
- ✓ elevii nu au cunoștințele necesare pentru a înțelege mesajul didactic sau acestea nu au fost fixate temeinic și ca urmare se produc interferențe;
- ✓ supraîncărcarea (determinată de criza de timp, dar și de dorința unor profesori de a nu omite lucruri importante);
- ✓ utilizarea unui limbaj încifrat, inaccesibil (sau greu accesibil) elevilor;
- ✓ dozarea neuniformă, în timp, a materialului de predat;
- ✓ starea de oboseală a elevilor sau indispoziția profesorului.

Pentru perfecționarea comunicării didactice, este necesară cunoașterea și respectarea unor reguli de către profesori, între care menționez:

- ✓ vorbirea corectă, deschisă și directă (care previne sau reduce distorsiunea mesajelor);
- ✓ încurajarea feedback-ului din partea elevilor (pentru a cunoaște în ce măsură mesajele transmise au fost corect recepționate și înțelese);
- ✓ ascultarea atentă, răbdătoare și încurajatoare a mesajelor primite din partea elevilor, concomitent cu efortul de a înțelege exact sensul acestor mesaje;
- ✓ folosirea mai multor forme de comunicare didactică pentru același tip de mesaje (de regulă, orală și vizuală, concomitent);
- ✓ repetarea mesajelor mai complexe (D. Sălăvăstru, 2004).

Perturbările în comunicare pot fi de natură psihologică, de natură socială și de natură cognitivă. Astfel:

- A. Perturbările psihologice sunt analizate de D.-Șt. Săucan (1999). În drumul parcurs de mesajul științific, de la persoana-emițător la persoana- receptor, se produc multe pierderi ale stării inițiale a acestuia. Mai întâi, reținem că înțelegerea mesajului de către elevi este dependentă de inteligența și capacitatea de înțelegere a acestora, precum și de cultura lor. Elevii cu un IQ mic nu vor putea recepționa, în mod adecvat, cunoștințele care li se predau, capacitățile lor cognitive mediocre reprezentând un factor blocant manifestat în relația de comunicare cu profesorul. Există, apoi, elevi care nu au suficientă încredere în capacitățile personale, timizi, indeciși, care nu se pot implica în suficientă măsură în sarcina didactică. Aceștia necesită o intervenție plină de tact pedagogic pentru creșterea încrederii în ei înșiși. Oboseala, diferitele deficiențe (fizice, senzoriale etc.) produc și ele perturbări în comunicarea didactică. La nivelul persoanei-receptor (elevi) pot apărea situații de neatenție, apatie, rumoare, fenomene perturbatoare care pot fi înlăturate printr-o atitudine fermă din partea profesorului, dar plină de atenție și respect față de elevi pentru că altfel, dacă în relația de comunicare profesor-elev nu există o încărcătură afectivă adecvată, elevii pot manifesta atitudini de retragere, de evitare, chiar de opoziție. Alte perturbări se produc în comunicarea didactică datorită profesorului. Există profesori care nu respectă principiile didactice, cum este de exemplu principiul accesibilității. Aceștia realizează o comunicare abstractă, insuficient adaptată la nivelul de înțelegere al elevilor.
- B. Perturbări de natură social-valorică - În această categorie este menționat, în primul rând, conflictul de autoritate. Profesorul este considerat autoritate epistemică, pentru că el stăpânește mai bine un domeniu. Elevul este doar cel care beneficiază sau nu de autoritatea cognitivă a profesorului său. Dacă elevii îl consideră pe profesor ca autoritate științifică reală și autentică, atunci comunicarea cu el va fi benefică, îi va apropia pe elevi de educator pentru a afla de la el, cât mai multe informații în legătură cu o problemă sau alta. Dacă însă profesorul respectiv, va fi considerat autoritate excesivă, care, prin caracteristicile lui de personalitate imprimă teamă, datorită căreia elevii nu-și pot permite analize sau păreri proprii, atunci apare conflictul de autoritate care provoacă distorsiuni în comunicarea didactică.

- C. Perturbări determinate de natura domeniului cognitiv - O serie de perturbări ale comunicării didactice sunt determinate de nestăpânirea în suficientă măsură a limbajului sau comunicării în contextul unor discipline școlare: matematică, fizică, biologie, filozofie etc, situație în care pentru a înțelege este necesar ca elevii să înțeleagă cuvintele de specialitate din domeniul respectiv. Ei trebuie să fie posesorii unor competențe cognitive (pentru a înțelege informațiile științifice), dar și a unei competențe lingvistice (să cunoască sistemul respectiv de semne care exprimă conținutul de idei specializat). Evident, că elevii trebuie să învețe treptat limbajele respective, iar profesorii să folosească termenii pe care elevii îi cunosc, respectând astfel regula de bază a oricărei comunicări, aceea ca interlocutorii, să folosească același limbaj.

Bibliografie:

1. Abric, J., Psihologia comunicării, Editura Polirom, Iasi, 2002;
2. Baban, A., Consiliere educațională, Editura Ardealul, Cluj-Napoca, 2001.
3. Iacob, L., Comunicarea didactică, în Psihologie școlară (coordonator A. Cosmovici, L. Iacob), Editura Polirom, Iași, 1998.
4. Sălăvăstru, D., Psihologia educației, Editura Polirom, Iași, 2004 ;
5. Săucan- D. Șt., Specificitatea comunicării didactice în contextul comunicării interumane, Editura ALL Educațional, București, 1999.

DIVORȚUL PĂRINȚILOR - POVARA COPIILOR FIȘĂ DE LUCRU PENTRU DEPISTAREA DISCONFORTULUI EMOȚIONAL

Prof. Alecușan Elena Gabriela, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Blaj – Tiur

Printre evenimentele traumatizante care destructurează familii și indivizi, se numără: abuzurile: emoțional, fizic, sexual; delicvența unui membru, în special părinte; separarea membrilor (prin părăsire, divorț); sărăcie; șomaj; decesul unui membru; boala gravă a unui membru.

Așadar, divorțul părinților poate constitui, pentru unii copii, un factor de distrugere și dezintegrare psiho-socială. L. Parkinson (1993) definea divorțul ca „un complex psihosocial în aceeași măsură în care este un proces juridic”. Chiar dacă în societatea modernă, urbană, copiii proveniți din familii divorțate nu mai sunt atât de des stigmatizați, unii copii încă mai reacționează agresiv față de copiii din familiile „destrămate”.

Divorțul presupune desființarea căsătoriei, și nu renunțarea în același timp la rolul de părinte. Deși este necesar pentru buna dezvoltare a copilului ca amândoi părinții să fie implicați în mod egal în procesul educativ familial, nu întotdeauna se întâmplă astfel. Din prea mult orgoliu, din dorința de răzbunare sau alte motive, copilul rămâne în grija exclusivă a unui părinte.

Ambii părinți sunt indispensabili evoluției psihice a copiilor. De cele mai multe ori, copiii cu părinți divorțați prezintă dificultăți de adaptare școlară și socială, labilitate și regresie emoțională, fragilitate morală, stări de anxietate, tendințe exagerate spre izolare socială sau violență etc., cadrul didactic putând să observe cu ușurință astfel de manifestări.

Date despre subiect:

I.R. este elev în clasa a IV-a. Până la sfârșitul clasei a III-a, a obținut rezultate foarte bune la învățătură și purtare. La începutul clasei a IV-a, mama elevului a anunțat învătătoarea că a deschis acțiunea de divorț deoarece nu se mai poate înțelege cu soțul.

Elevul I. R. trece de la o extremă la cealaltă în comportamentul său în timpul orelor sau în atitudinea avută față de colegii de clasă sau de școală: uneori este foarte activ la lecții, își face temele, alteori răspunde doar dacă este întrebat, vine fără teme efectuate având diferite scuze: “a fost plecat din localitate”, “a uitat să-și facă tema” etc.

În timpul pauzelor, a devenit izolat, refuză să iasă afară din clasă sau să se joace cu prietenii sau, dacă sunt zile când o face, se ceartă cu aceștia, îi jignește sau chiar sare la bătaie.

Învățătoarea a purtat discuții cu mama elevului, dar, mama, chiar în prezența copilului a spus că este “prost ca tatăl său”, “că nu mai are timp și energie să-l dezvețe de obiceiuri pe care le moștenește”. Pe de altă parte, refuză să-l lase pe tatăl copilului să-l viziteze, adultul părăsind domiciliul conjugal și, până la pronunțarea sentinței judecătorești, orice încercare de a se întâlni doar cei doi (tatăl și copilul), a fost sortită eșecului.

Ca punct de plecare în strategia pe care o va aplica, având în vedere cele prezentate mai sus, învățătoarea s-a decis să poarte o discuție cu elevul I.R. pentru a identifica modul în care elevul percepe situația existentă în familia sa.

Scop: Diminuarea efectelor cauzate de disconfort emoțional în mediul familial, disconfort produs de divorțul părinților.

Modelarea de către cadrul didactic a răspunsului oferit de elev:

Pentru a atinge scopul acestei intervenții, cadrul didactic va pregăti un set de întrebări sau va schița liniile generale ale unei discuții pe care o va purta cu subiectul.

Printre întrebările pentru modelarea răspunsului elevului se pot număra:

Ce crezi că se întâmplă în imaginea de mai jos? Ce cuvinte își spun cei doi părinți din imagine?

De ce crezi că se ceartă cei doi adulți?

Ce crezi că spune femeia? Dar bărbatul?

Cum se simte fetița lor?

Ce ar vrea ea să le spună celor doi?

Cui vor spune cele întâmplate cele trei persoane?

Tu știi pe cineva care trece printr-o situație asemănătoare? Povestește!

Ce ar trebui să facă fetița? Dar, tu, ce ai face?

Ce ai sfătui-o pe fetiță? Ce ar trebui să gândească/ să facă atunci când părinții ei încep din nou să se certe?

Cine crezi că ar putea să-i ajute pe copiii care trec prin astfel de situații? Cum ți-ar plăcea să fie ajutați?

Imagine preluată de pe www.copilul.ro

Scrie un titlu pentru imaginea de mai sus.

Răspunsurile elevului I.R. ar putea fi următoarele:

Ce crezi că se întâmplă în imaginea de mai sus? Ce cuvinte își spun cei doi părinți din imagine?

Părinții se ceartă, iar fetița ascultă. Ei se jignesc unul pe celălalt.

De ce crezi că se ceartă cei doi adulți?

Cei doi se ceartă pentru că vor să divorțeze.

Ce crezi că spune femeia? Dar bărbatul?

Femeia spune:

Pleacă din casa aceasta! Nu vreau să te mai văd! Nu-ți dau voie să o vezi nici pe fata ta pentru că nu știi să-i fii un tată adevărat!

Bărbatul îi răspunde:

Nu pot fi un tată adevărat pentru că nu mă lași tu! Nu te mai suport! Am și eu dreptul să-mi petrec timpul cu ea!

Cum se simte fetița lor?

Fetița lor se simte foarte tristă. O doare că cei doi se ceartă ca și când ea nu ar fi acolo.

Ce ar vrea ea să le spună celor doi?

Ar vrea să le spună să nu se mai certe și să se întâmple o minune să nu mai divorțeze.

Cui vor spune cele întâmplate cele trei persoane?

Vor afla toate prietenele mamei, toți vecinii de bloc și toți prietenii fetiței.

Tu știi pe cineva care trece printr-o situație asemănătoare? Povestește!

Și părinții mei se ceartă. Mama vrea să divorțeze de tata pentru că el mai iese cu prietenii, bea și, când vine acasă, face scandal. Odată a și lovit-o pe mama. A doua zi și-a cerut iertare, dar când s-a îmbătat iar, a bătut-o din nou. Mama plânge mereu, le povestește la telefon prietenelor sale ce a pățit.

Ce ar trebui să facă fetița? Dar, tu, ce ai face?

Fetița ar trebui să plece din cameră sau din casă pentru a nu-i mai auzi. Eu aș pleca în parc, să mă joc fotbal cu prietenii mei.

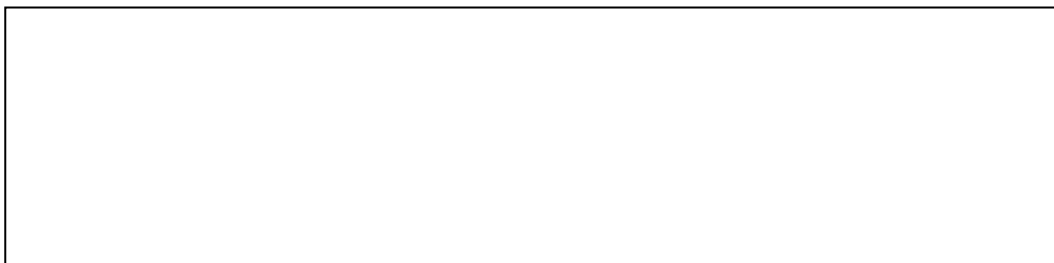
Ce ai sfătui-o pe fetiță? Ce ar trebui să gândească/ să facă atunci când părinții ei încep din nou să se certe?

I-aș spune să plece la bunicii ei care o iubesc mult. Ea ar trebui să-și pună căștile și să asculte muzică.

Cine crezi că ar putea să-i ajute pe copiii care trec prin astfel de situații? Cum ți-ar plăcea să fie ajutați?

Cred că bunicii ar trebui să discute cu părinții și să-i facă să se împace. Ar trebui ca acești copii să stea la bunici până când părinții își rezolvă problemele.

Desenează în caseta de mai jos aceste personaje într-o altă situație, în care fiecare dintre cei trei să se simtă bine. Alege apoi un titlu și pentru desenul tău.

Bibliografie:

Ana Maria, Moldovan: Curs „Intervenția sistemică în educație pentru sănătate - Abordare medicală, psiho-sociologică și pedagogică” Cap. 3. Psiho-fiziologia actului nutrițional și a tulburărilor de comportament alimentar, Cluj Napoca, 2017.

ROLUL LECTURII ÎN DEZVOLTAREA LIMBAJULUI

Prof. înv. primar Coroiu Elena Adriana, Liceul „Dr. Lazăr Chirilă” Baia de Arieș

„Lectura – spunea istoricul N. Iorga – joacă un rol important în viața copiilor, un rol mai mare decât în viața celor vârstnici. Cartea citită în copilărie rămâne prezentă în amintire aproape toată viața și influențează dezvoltarea ulterioară a copiilor. Din cărțile pe care le citesc, copiii își formează o anumită concepție asupra lumii, cărțile formează la ei anumite norme de conduită.”

Cu siguranță, unul din obiectivele fundamentale ale limbii române, ca disciplină școlară la clasele mici, o constituie formarea și cultivarea gustului pentru citit, pentru lectură, iar cartea trebuie să devină „prietenul” lor nedespărțit.

În societatea de azi, datorită unor componente informative – televiziunea, internetul și jocurile pe telefon – cartea poate trece aproape neobservată. Fără a minimaliza importanța celorlalte mijloace moderne de informare, trebuie avut în vedere, că nimic nu poate înlocui cartea. În afara cărții nu poate fi concepută o cultură sistematică a individului și a societății.

Lectura este un instrument care dezvoltă posibilitatea de comunicare între oameni, făcându-se ecoul capacităților de gândire și limbaj, este un act intelectual esențial, care trebuie îndrumat și supravegheat de școală și familie.

Trezirea *interesului* pentru lectură este punctul de plecare pe tărâmul cunoașterii și în același timp cheazășia succesului în activitatea școlară pentru fiecare învățător cât și pentru elevii săi. Poveștile și basmele sunt mijloace eficiente în procesul de formare a exprimării corecte la copiii din ciclul primar.

Dintre creațiile literare în proză, basmele și poveștile au rămas de-a lungul veacurilor operele cele mai îndrăgite de copii, începând din primii ani ai copilăriei și până aproape de adolescență. Valoarea instructiv-educativă a basmelor este deosebită. Ele aduc o prețioasă contribuție la dezvoltarea proceselor de cunoaștere, a proceselor afective, la formarea trăsăturilor de voință și caracter, la formarea personalității copiilor.

Când vorbim de rolul basmului în viața copiilor, ne amintim că aceste creații populare oferă un limbaj accesibil cu puține cuvinte și expresii necunoscute, limba literară corectă e ușor de înțeles de către școlari. În plus, provoacă la un exercițiu de imaginație căci în basme și povești se poate întâmpla orice. Iar copilul este fericit că, orice dificultăți ar exista, în basm se rezolvă totul.

Prin personajele literare se pot forma comportamente morale, căci copiii se identifica și preiau din calitățile/defectele acestora. De cele mai multe ori, ei vor să fie harnici, curajoși, cinstiți, corecți asemeni lui Făt Frumos sau Ileana Cosânzeana.

Totuși, sunt și copii care se identifica cu personajele negative: zmeii sau zgripturoaice. Preluarea modelelor negative poate fi determinată de agresivitate și frustrări neexprimate sau poate fi efectul fenomenelor agresive din desenele animate larg promovate în ultimul timp.

Date fiind valentele educative ale poveștilor și basmelor, trebuie să găsim cele mai bune modalități de a-i atrage pe copii să citească.

Diferența dintre preșcolari și cei din clasele primare este aceea că micuții trebuie transformați din ascultători în cititori de lectură. Datoria noastră, a dascălilor și părinților este aceea de a-i apropia pe copii de carte și de a-i trezi interesul pentru a citi povești, nu de a-i obliga să o facă. O modalitate eficientă este de a evidenția dintr-un basm tot ceea ce este mai atrăgător, să le prezentăm o acțiune incitantă și să ne oprim brusc pentru a-i atrage să citească pentru a afla continuarea și finalul acțiunii.

Nu este suficient doar să citim. Învățătorul și părintele trebuie să vadă ce a înțeles copilul, să-l determine să prezinte conținutul basmului. Acesta reprezintă un exercițiu important de exprimare orală. De multe ori, copiii vor începe să povestească momentul care le-a plăcut cel mai mult, sărind anumite evenimente. Astfel ei trebuie direcționați în sensul așezării acțiunilor în ordinea desfășurării lor.

Basmele și poveștile se aleg în funcție de vârstă și în raport cu nivelul exprimării. Dimensiunea este un criteriu important de selecție. În clasele primare mici se aleg basme scurte a

căror povestire nu durează mai mult de 10 minute. Un copil de clasa I trebuie să poată așeza în ordine logică 20- 40 propoziții, iar pentru un elev de clasa a IV-a sunt necesare 15-20 de minute pentru a formula o povestire de circa 100 de propoziții.

Acțiunea basmului în primii trei ani de învățământ ar trebui să fie liniară, să se desfășoare în ordine normală, să se întrerupă fără să se revină la o acțiune anterioară. În clasa a-IV-a copiii vor fi capabili să facă legături între acțiuni, astfel le putem pune la dispoziție basme cu întâmplări în planuri paralele.

Un alt lucru important de care trebuie să se țină seama în selectarea basmelor este numărul personajelor: la clasele I și a-II-a se recomandă lecturi cu 2, 3 maxim 4 personaje, pe când la clasele III-IV pot fi citite și înțelese cu ușurință și basmele cu personaje multiple.

Basmul trebuie să aibă un limbaj cât mai accesibil, fără prea multe regionalisme și arhaisme greu de explicat. Un exemplu sunt povestirile lui Ion Creangă, incontestabil capodopere ale literaturii române, dar pe care dacă le prezinti într-un limbaj autentic nu pot fi înțelese de copiii din alte zone ale țării sau dacă încercăm să le explicăm aceștia își vor însuși un limbaj regional. În acest caz este indicat să apelăm la textele adaptate și modificate sub forma literară.

Nu putem recomanda aceleași basme tuturor copiilor pentru că nu toți au aceeași capacitate și nivel de înțelegere și reținere. Astfel dascălii ar trebui să recomande diferențiat lecturile, în funcție de vârstă și nivelul exprimării.

Bibliografie:

- Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Editura Polirom, Iași, 1998
- Bărbulescu, Gabriela, *Metodica predării limbii și literaturii române în învățământul primar*, Ed. Corint, 2009
- Oprea, Crenguța- Lăcrămioara, *Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice*, București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.

VALENȚE COGNITIVE ALE IMPERATIVULUI “CITEȘTE!”

Prof. înv. primar Decean Livia, Liceul Tehnologic Jidvei

Fluxul bogat și divers de informații, reflectând complexitatea lumii în care trăim, se “revarsă” și asupra elevilor, contribuie la formarea reprezentărilor despre natură și societate și prin acestea la integrarea lor socială de mai târziu. Într-o formulare sintetică se poate spune că familiarizarea cu instrumentele muncii intelectuale, în primul rând cu cititul și scrisul, constituie conținutul esențial al “activității” micului școlar. Învățarea de acasă, cu toate valențele ei cognitive și formative, nu poate înlocui învățarea școlară, în care cartea reprezintă principalul izvor de informare, formare și inserție socială a noii generații.

O dată cu intrarea sa în școală, copilul devenit elev părăsește zona liberei acțiuni și pătrunde în cea a “muncii” organizate și orientate spre un scop precis. Dominanta cunoașterii devine cartea. La început, abecedarul, atracția irezistibilă către cuvântul scris, către carte în general, călăuzește micul elev al clasei pregătitoare spre lumea universului, a cunoașterii, potolindu-i setea curiozității crescânde. Alături de nevoia și de plăcerea de a citi, elevului îi revine și “obligația” de a citi pentru pregătirea zilnică a lecțiilor: contactul cu cartea devine predominant.

În viața micilor elevi aceasta este o schimbare din ce în ce mai accentuată, iar jocul și jucăriile încep a fi deplasate tot mai mult spre “periferia” timpului lor liber. Dar nu întotdeauna și, mai ales, nu automat preocuparea pentru carte devine “dominantă” în “preferințele” activităților elevului. Interesul pentru citit nu vine de la sine, ci se formează printr-o muncă a factorilor educaționali (familia și școala), o muncă ce presupune răbdare, perseverență, voință.

Pentru ca apropierea de carte să devină o deprindere zilnică, iar plăcerea de a citi - o necesitate dorită și trăită, e potrivit ca și familia să se implice activ în apropierea copilului de

miracolul cărții, încă înainte de învățarea alfabetului. Familia constituie primul mediu de viață socială și culturală, iar prin valorile pe care le transmite copilului asigură premisele dezvoltării intelectuale, morale și estetice ale acestuia.

Există factori care determină lectura copiilor: particularitățile de vârstă și psihice, preferințele lor, climatul familial, factori care pot transforma lectura într-o necesitate, „o foame de carte”, o delectare sau nu. Când gustul pentru lectură, cultul pentru carte s-au format din primii ani de școală, acestea rămân pentru toată viața o obișnuință utilă.

Lectura propriu-zisă nu începe însă decât după ce copilul reușește singur să descifreze cu ușurință ideile ascunse în spatele semnelor grafice. Învățătorul sau părintele trebuie să sesizeze acest moment dificil din viața micuțului, pe jumătate înspăimântat de tainele scrisului, pe jumătate crispat de efortul făcut de descifrarea acestor semne curioase și pline de mister. La formarea “dragostei” față de carte contribuie atât atitudinea învățătorului cât și a familiei. Dacă în familie există o bibliotecă, fie cât de modestă și, mai ales, dacă există și iubirea față de carte, manifestată nu numai prin lectură, ci și prin modul cum sunt aranjate, păstrate, îngrijite sau cum se vorbește despre diferite cărți, atunci elevul își formează treptat respectul față de acestea.

Rolul învățătorului este și acela de a le îndruma pașii către anumite cărți din biblioteca școlii, știut fiind că numai prezența cărților în familie nu este suficientă. Atât cadrul didactic cât și părinții trebuie să întrețină și să dezvolte motivația elevului pentru lectură. Inutil se justifică unui părinte, atunci când li se aduce la cunoștință că proprii lor copii citesc greoi, afirmând că le cumpără multe cărți și că au o bibliotecă “acceptabilă” acasă. Simpla prezență a cărții este doar o premisă a cultivării gustului pentru lectură. Ea trebuie urmată de îndemnul și îndrumarea atentă a copilului către lectură. Desigur, nu este suficient îndemnul atât de obișnuit “Citește!” ori “Pune mâna pe carte!” ori “Lasă joaca și pregătește-ți lecțiile!”.

Sprijinul familiei și mai cu seamă al școlii trebuie să aibă în vedere ce citește, cum citește, cât timp acordă lecturii și ce anume învață în urma lecturii, îndeosebi a lecturii suplimentare recomandate prin programa școlară. Discuțiile cu elevii pe asemenea probleme sunt imperios necesare.

Este cunoscută ideea conform căreia majoritatea copiilor de astăzi află tot ce se întâmplă în lume prin intermediul micului ecran al televizorului sau PC-ului, pătrund în lumea basmelor, a filmelor, iar cele văzute la “eroii” îndrăgiți de ei le inspiră atitudini și fapte. Așadar, în afara muncii cu cartea în care se implică, în mod necesar școala, copiii învață și pe alte căi ce e rău și ce e bine. La “învățarea socială” nu se poate renunța, dar ea nu poate fi absolutizată, pentru că nu presupune neapărat o selecție valorică a informațiilor, așa cum se întâmplă cu învățarea organizată de tip școlar. Pe de altă parte, învățarea extrașcolară este, de regulă, mai atractivă și mai ușor de asimilat.

Dacă un copil, în special când familia are musafiri, arată că știe spre exemplu nume de cântăreți sau de fotbaliști, ori cine știe ce eveniment petrecut de curând, și pentru aceasta este catalogat “deștept”, nu înseamnă neapărat că și “este”. Eroarea familiei poate fi adeseori evidentă. Nu se poate pune semnul egalității între recepționarea unui spectacol sau a acțiunii unui film și asimilarea corpului de cunoștințe sistematice prin învățarea școlară.

Este adevărat că, în discuții libere, copiii arată că știu multe, ba chiar că spun ori și fac “lucruri trăsnite”. Reproducerea nu este echivalentă cu înțelegerea. Iată deci încă un “argument” că învățarea socială este necesară numai în “completare” cu învățarea școlară.

Cartea rămâne principalul izvor de informație, suportul de nelipsit al activității educaționale în perioada de formare a viitorilor “agenți” de transformare și perfecționare a realității. A sta aplecat asupra cuvântului scris înseamnă a căuta calea cunoașterii, a înțelegerii și a propriei realizări. Sunt cunoscute numeroasele cazuri când copilul citește cu cartea “piti” sub bancă, într-un colț al camerei, într-un parc, oriunde poate, dar nu învață și lecțiile necesare. Acestea sunt neglijate pentru că părinții surprinzându-l citind cu “patos” chiar și noaptea, cred că va obține rezultate foarte bune la învățătură. Dezamăgirea nu se lasă așteptată. Copilul poate fi tentat să nu dezvăluie insuccesul și notele slabe, mințind. De cele mai multe ori, când află situațiile reale, părinții se întreabă: “Ce s-a întâmplat cu copilul meu?”, sau “Care-i cauza, că citește foarte mult?”. Și astfel, vârsta marii receptivități se scurge ireversibil, lăsându-și amprenta uneori negativă asupra copiilor. Numai atunci

când învățătorul și părinții găsesc timp pentru a le asculta părerile despre conținutul cărților citite sau trăiesc alături de ei bucuria succesului în munca cu cartea, se realizează cu adevărat o comunicare între gândire și viață. Chemarea cărții vine la început din afară, fiind favorizată de atmosfera din familie. Apoi treptat se constituie într-un stil de muncă, parte componentă a “regimului” de activitate.

Numai când atât învățătorul cât și părinții sunt “atașați” activității elevului, i se respectă timpul de lucru și cel de destindere, când este încurajat și ajutat rațional acolo unde nu poate, chemarea cărții vine din interior și aduce bucuria de a citi și de a cunoaște. Altfel, atracția pentru carte din anii prunciei se poate pierde o dată cu imperativul “citește” pe drumul către valorile culturii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cosmovici, Andrei - Psihologie școlară, Iași, Editura „Polirom”, 1998
2. Costea, Octavia –Didactica lecturii. O abordare funcțională, Institutul european Iasi,2006
3. Oprea, Crenguța- Lăcrămioara, Strategii didactice interactive: repere teoretice și practice, București: Editura Didactică și Pedagogică, 2007.
4. Șerdean, Ion – ”Metodica predării limbii române la clasele I-IV”, EDP, București, 1991

PROIECTAREA DIDACTICĂ – ACȚIUNE PREMERGĂTOARE ACTIVITĂȚII INSTRUCTIV-EDUCATIVE

Prof. Diniș-Adam Cristina, Școala Gimnazială ”Nicodim Ganea” Bistra

Proiectarea didactică este o acțiune continuă, permanentă, care precede demersurile instructiv-educative, indiferent de dimensiunea, complexitatea sau durata acestora (presupune de fapt stabilirea sistemului de relații și dependențe existente între conținutul științific vehiculat, obiectivele operaționale și strategiile de predare, învățare și evaluare).

Etapile principale ale activității de proiectare sunt: încadrarea lecției sau a activității didactice în sistemul de lecții sau în planul tematic; stabilirea competențelor specific; prelucrarea și structurarea conținutului științific; elaborarea strategiei didactice; stabilirea structurii procesuale a lecției/activității didactice; cunoașterea și evaluarea randamentului școlar.

Proiectarea lecției presupune un demers anticipativ, pe baza unui algoritm procedural ce corelează următoarele patru întrebări: **Ce** voi face? **Cu ce** voi face ? **Cum** voi face ? **Cum** voi ști **dacă am realizat** ceea ce mi-am propus ? Aceste patru întrebări sunt expresia celor patru etape fundamentale în proiectarea lecției:

Etapă I: Identificarea obiectivelor lecției

Obiectivul ne arată “ce se urmărește în fiecare secvență a procesului educațional și cum se evaluează performanțele obținute”.

Etapă a II-a: Analiza resurselor

După identificarea obiectivelor, profesorul trebuie să realizeze o analiză detaliată a principalelor categorii de resurse implicate în desfășurarea activității:

- *resurse umane*: elevul (trăsături de personalitate, interese, trebuințe de învățare); profesorul (pregătire științifică și psihopedagogică, competența comunicativă);

- *resurse de conținut didactic*: ansamblul valorilor educaționale (cunoștințe, priceperi, deprinderi, capacități, atitudini) ce fac obiectul procesului de predare/ învățare; selecția conținuturilor didactice se face în funcție de obiectivele identificate (abordare curriculară), pe baza planului de învățământ, a programei școlare, a manualului școlar și a altor materiale informative cu caracter didactic;

- *resurse de ordin material*: materiale didactice și mijloace tehnice care pot contribui la eficientizarea activității;

- *locul desfășurării activității* (clasă, laborator, atelier, bibliotecă);
- *timpul disponibil* pentru o activitate didactică.

Etapă a III-a: Elaborarea strategiilor didactice optime

Eficiența activității didactice depinde în mare măsură de calitatea demersului de selectare și corelare a celor mai potrivite metode, mijloace și materiale didactice; această etapă mai e cunoscută și ca etapa selectării și corelării celor trei “M” (Metode, Materiale, Mijloace). Cercetările experimentale și experiența educativă dovedesc, deopotrivă, că eșecul multor activități didactice își are cauzele la acest nivel al proiectării pedagogice. Conturarea strategiei didactice permite deja profesorului să-și imagineze scenariul aproximativ al activității sale.

Principalii factori care contribuie la selectarea și îmbinarea celor “trei M” într-o strategie didactică sunt:

- specificul activității (comunicare/însușire de cunoștințe, evaluare);
- obiectivele operaționale identificate;
- contextul psihopedagogic al instruirii (nivelul pregătirii lor);
- contextul material al instruirii (materiale și mijloace didactice disponibile);
- stilul și personalitatea profesorului.

Etapă a IV-a: Elaborarea instrumentelor de evaluare

Am identificat, între funcțiile obiectivelor educației, o funcție evaluativă; precizarea corectă a obiectivelor și a posibilităților de operaționalizare a acestora oferă un sprijin serios în procesul de evaluare a rezultatelor elevilor și a activității profesorului, sugerând alegerea unor instrumente de evaluare adecvate obiectivelor propuse, utilizarea lor în anumite momente ale desfășurării activității, precum și interpretarea și utilizarea rezultatelor în sensul optimizării activității și, implicit, al pregătirii elevilor.

EXIGENȚE

Proiectul de lecție este un instrument de lucru și un ghid pentru profesor, el oferind o perspectivă de ansamblu, globală și complexă asupra lecției.

În viziune modernă, proiectul de lecție are caracter orientativ, având o structură flexibilă și elastică.

Cerințe (exigențe)

a. Claritatea scopului urmărit.

Lecția duce la bune rezultate instructive și educative, dacă profesorul stabilește cu claritate și precizie scopul pe care-și propune să-l realizeze cu ajutorul ei. Acest scop constituie pivotul în jurul căruia se axează întreaga lecție. Alegerea metodelor și procedeele, alegerea conținutului lecției și reliefaarea unor părți din acest conținut, structura lecției și îmbinarea modului de muncă individuală cu cel colectiv depind de scopul urmărit prin lecție.

Scopul unei lecții exprimă esența instructiv-educativă a acesteia. Într-o lecție se urmăresc de obicei mai multe scopuri, dar unul este dominant. Celelalte sunt subordonate lui.

Orice lecție, din orice disciplină de învățământ, urmărește în primul rând realizarea unui scop apropiat, particular, care decurge din tema acelei lecții. O anumită lecție concretă de matematică, literatură, istorie, desen, trebuie să dezvolte personalitatea elevului sub anumite aspecte, să-l ajute să progreseze în anumite direcții. Acesta este scopul principal al acelei lecții. Când se fixează acest scop apropiat al lecției, se ține seama ca prin realizarea lui să contribuie și la realizarea altor scopuri mai îndepărtate, mai cuprinzătoare, cum ar fi: scopul urmărit de predarea acelui obiect de învățământ la clasa respectivă și în școala respectivă, scopul urmărit de gradul de învățământ respectiv, pregătirea pentru a face față unor sarcini actuale și de perspectivă ale societății, contribuția la dezvoltarea unor aspecte intelectuale, morale, estetice ale elevului și, în sfârșit, contribuția acestei lecții la dezvoltarea multilaterală a personalității elevului. Între aceste scopuri există o legătură indisolubilă. Scopurile mai îndepărtate ajută la precizarea scopului apropiat al lecției, iar realizarea scopului apropiat constituie un pas spre realizarea scopurilor mai îndepărtate. De aceea este deosebit de importantă fixarea cu claritate și precizie a scopului lecției.

Spre a fixa în mod corect scopul unei lecții, profesorul trebuie să țină seama de trei elemente: conținutul temei pe care o va predă, nivelul actual de dezvoltare al elevilor și sarcinile mai apropiate și mai îndepărtate în direcția cărora trebuie dezvoltată personalitatea elevilor. Ținând seama de aceste elemente profesorul poate stabili cu precizie ce cunoștințe și deprinderi pot fi formate sau consolidate cu ajutorul conținutului temei, în funcție de vârsta și de pregătirea anterioară a elevilor, care vor fi aspectele educative realizabile în mod neformal prin acest conținut. Prin conținutul temei, posibilitățile actuale ale elevilor sunt ajutate și stimulate să se dezvolte în direcția unor cerințe mai înalte, sociale și individuale. Deci, într-o lecție, profesorul își propune să dezvolte personalitatea elevului, atât cât permit conținutul de informații pe care le dă și nivelul actual de dezvoltare al elevului. Într-o lecție bună, concomitent cu realizarea sarcinilor instructive se realizează și sarcinile ei educative, sarcinile informative se împletesc cu cele formative. Transmițând elevilor cunoștințe științifice, formându-le priceperi și deprinderi se realizează și dezvoltarea gândirii și a spiritului de observație, memoria și imaginația, sentimentele și voința lor. În orice lecție bună elevii se obișnuiesc să fie disciplinați și atenți, să fie perseverenți și conștiincioși în muncă.

Când fixează scopul unei lecții, profesorul are în vedere contribuția specifică, particulară pe care acea lecție o are la instruirea și educarea elevilor. Scopul lecției sintetizează esențialul acestei contribuții.

b. Alegerea judicioasă a conținutului lecției.

Spre a realiza o lecție bună profesorul trebuie să aleagă pentru fiecare parte a lecției materialul cel mai potrivit, care să asigure atingerea scopului urmărit. De exemplu, dacă urmărește să formeze la elevi o noțiune nouă, le va prezenta exemple tipice și caracteristice în acest sens; dacă urmărește ca elevii să ajungă la o concluzie corectă pe baza unor comparații, el selectează obiectele care vor fi comparate și precizează criteriul de comparație; dacă urmărește să formeze anumite priceperi, alege exerciții adecvate acestui scop.

Cu privire la cantitatea de material care să fie însușit de elevi în decursul lecției, e bine să se evite exagerările: să nu se dea nici prea mult material, nici prea puțin. Programele școlare precizează volumul de informații pentru o lecție. Dacă se dă prea mult material, elevii nu vor reține decât o parte din el și nu este sigur că vor reține tocmai ceea ce este esențial. Dacă elevii sunt prea puțin solicitați, dacă li se oferă prea puțin material, lecția nu are randament.

La alegerea materiei de învățare se ține seama și de locul pe care îl ocupă acea lecție în sistemul de lecții din care face parte. Orice lecție trebuie privită ca o verigă dintr-un lanț: ea continuă și îmbogățește pregătirea anterioară a elevilor, dar totodată pregătește pe elevi spre a înțelege mai temeinic cunoștințele care vor fi predate în lecțiile următoare. Profesorul care are clară perspectiva pregătirii viitoare a elevilor săi știe asupra căror cunoștințe din lecția de zi să insiste, spre a asigura succesul elevilor în viitor.

c. Alegerea metodelor și procedeele potrivite pentru realizarea sarcinilor urmărite în fiecare parte a lecției.

Alegerea judicioasă a metodelor și procedeele didactice ajută la reușita lecției. În decursul unei lecții se folosesc de obicei mai multe metode potrivit sarcinilor didactice urmărite. Fiecare sarcină didactică se realizează mai bine prin utilizarea anumitor metode. Spre a realiza o lecție bună, profesorul alege din fiecare grupă de metode pe cea sau pe cele care sunt în concordanță cu scopul urmărit, cu vârsta și pregătirea anterioară a elevilor. Utilizarea judicioasă a fiecărei metode, la locul și timpul cel mai potrivit, în condiții variate de la o clasă la alta, de la o temă la alta, contribuie la sporirea eficienței lecției.

d. Organizarea metodică a lecției.

Într-o lecție bună nimic nu se face la întâmplare, ci după un plan bine gândit. Diferitele activități care alcătuiesc lecția sunt desfășurate într-o succesiune logică, spre a asigura realizarea scopului ei. Fiecărei activități i se acordă o durată care contribuie la obținerea unui maximum de randament. Nici un minut din lecție nu trebuie irosit și nici o secvență din lecție nu trebuie tratată superficial. Practica instructiv-educativă pune la îndemână multe cazuri negative: efectuarea unor

activități formale, necerute de lecția respectivă, conversații introductive prea lungi, insistența asupra unor cunoștințe pe care elevii le posedă deja, prezentarea unui material didactic prea bogat etc.

Buna organizare a lecției depinde de respectarea principiilor didactice, în condițiile concrete de activitate cu clasa respectivă.

O lecție bine organizată antrenează la activitate pe toți elevii. Particularitățile individuale fac însă ca aceștia să nu lucreze în același ritm, să nu obțină aceleași rezultate. Profesorul prevede aceste situații și pregătește mijloacele potrivite spre a obține de la fiecare elev randamentul maxim, fie alternând munca îndrumată cu cea independentă, când poate veni în sprijinul elevilor mai slabi, fie îmbinând lecția clasică cu forme de instruire programată, care asigură desfășurarea activității fiecărui elev în ritmul său propriu.

O lecție este metodic organizată când toate activitățile desfășurate constituie un tot unitar, servesc la atingerea scopului urmărit.

Pregătirea unei activități didactice nu înseamnă aplicarea unui "tipar", a unei scheme prestabilite la un conținut anume; proiectarea activității didactice înseamnă anticipare, deci reflecție prealabilă asupra a ceea ce ar fi de dorit să se întâmple, imaginarea unui scenariu al activității.

AVANTAJE ȘI LIMITE

Lecțiile asigură o informare amplă și sistematică a elevilor în diferite domenii, și îi ajută la formarea personalității lor. Ele contribuie la dezvoltarea gândirii și imaginației elevilor, la formarea sentimentelor superioare, la fortificarea voinței, la obișnuirea elevilor cu munca organizată și cu disciplina, le cultivă progresiv aptitudinile și talentele, îi ajută să-și însușească tehnica muncii independente. Aceste avantaje pe care le oferă au validat lecția ca forma principală, forma de bază în organizarea procesului de învățământ.

Dintre *avantajele* lecției, le amintim pe următoarele:

- Asigură un cadru organizatoric adecvat pentru derularea procesului instructiv-educativ, promovează un sistem de relații didactice profesor-elevi și activități didactice menite să angajeze elevii, să îi activeze și să îmbunătățească performanțele învățării.

- Facilitează însușirea sistematică a valorilor care constituie conținutul învățământului, a bazelor științelor, a sistemului de cunoștințe și abilitati fundamentale ale acestora, prin intermediul studierii obiectelor de învățământ corespunzătoare.

- Contribuie la formarea și modelarea capacității de aplicare în practică a cunoștințelor teoretice însușite de elevi, introducându-i în procesul cunoașterii sistematice și științifice (nemijlocite sau mijlocite) a realității.

- Activitățile desfășurate de elevi în timpul lecției sprijină însușirea noilor informații, formarea noțiunilor, deducerea definițiilor, a regulilor, formarea și dezvoltarea abilităților intelectuale și practice, sesizarea relațiilor dintre obiecte și fenomene, explicarea lor, deci formarea unei atitudini pozitive față de învățare.

- Angajarea elevilor în lecție, în eforturi intelectuale și motrice de durată, are influențe formative benefice: le dezvoltă spiritul critic, spiritul de observație, atenția voluntară, curiozitatea epistemică, operațiile gândirii, memoria logică și contribuie la dezvoltarea forțelor lor cognitive, imaginative și de creație. Totodată, le oferă oportunitatea de a-și exersa capacitățile intelectuale, motrice și afective, de a-și forma și consolida sentimente, convingeri, atitudini, trăsături pozitive de caracter, forme adecvate de comportament.

Limitele lecției ar fi următoarele:

- caracterul preponderent magistro-centrist al predării (în defavoarea învățării), reducerea activității la mesajul profesorului (expunere, demonstrare, explicație) și la înregistrarea pasivă a noului de către elevi;

- adesea, lecțiile se bazează pe intuiție, neglijându-se activitățile individuale ale elevilor, exercițiile practice, cele aplicative etc.;

- dirijarea accentuată, uneori excesivă a activității de învățare a elevilor;

- recurgerea excesivă la activități frontale, promovarea predării la un singur nivel (cel mijlociu) și într-un singur ritm, pot duce la apariția tendinței de nivelare și uniformizare a demersurilor didactice;
- instruirea diferențiată în funcție de particularitățile individuale și de grup ale elevilor se realizează, de cele mai multe ori, anevoios și stângaci;
- nu se promovează autoinstruirea și autoevaluarea.

Bibliografie:

Goia Vistian, *Didactica limbii și literaturii române pentru gimnaziu și liceu*, Cluj Napoca, Ed. Dacia, 2002;

Ionescu, Miron., *Clasic și modern în organizarea lecției*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1972;

Ionescu, Miron., Ioan, Radu (coord.), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2001;

Parfene Constantin, *Metodica studierii limbii și literaturii române în școală*, Iași, Ed. Polirom, 1999.

FIGURI DE STIL - APLICAȚII (I)

Prof. Marinescu Sabina-Victoria, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Prin figuri de stil înțelegem modalitatea prin care se modifică expresiv sau se îmbogățește sensul unui cuvânt, ori se produce o abatere de la o construcție gramaticală uzuală pentru a spori forța imaginii artistice. Articolul de față își propune să aducă în atenția profesorilor și elevilor atât de gimnaziu, cât și de liceu cele mai întâlnite figuri de stil cu câte trei exemple pentru fiecare dintre ele și explicarea semnificațiilor acestora, fără a se insista asupra definițiilor. Exemplele au fost luate, în cele mai multe cazuri, din autori foarte cunoscuți ori studiați la clasă.

ALEGORIA

1. „, *Să le spui curat*
Că m-am însurat
C-o mândră crăiasă
A lumii mireasă;
Că la nunta mea
A căzut o stea,
Soarele și luna
Mi-au ținut cununa.
Brazi și păltinași
I-am avut nuntași,
Preoți, munții mari,
Paseri, lăutari,
Păsărele mii,
Și stele făclii. (Miorița)

Prin alegorizare, moartea este văzută ca o nuntă de proporții uriașe cu participarea tuturor elementelor naturii. Prin intermediul alegoriei, poetul anonim transpune în plan artistic o datină românească referitoare la desfășurarea ceremoniei funebre a tinerilor necăsătoriți. În baladă elementele ceremonialului nupțial, care le înlocuiesc pe cele ale înmormântării, sunt substituite, la rândul lor, de elementele naturii.

2. George Topârceanu - *Bivolul și coțofana*

Alegorizarea constă în faptul că întâmplările sunt puse pe seama animalelor care reprezintă diferite tipuri umane. Bivolul este, așa cum se autocaracterizează cu infatuare, „mare și puternic, gospodar cu greutate”. Așadar, el face parte din categoria celor înstăriți care nu acceptă amestecul celor mici și nevoiași în treburile proprii. Cățelul apare în postura omului simplu, nevoiaș, dar îndrăzneț, a cărui cutezanță provine din naivitate, din lipsa simțului realității.

3. Jean de la Fontaine - *Oala de lut și oala de fier*

Cu ajutorul alegoriei, întâmplările sunt puse pe seama unor obiecte care apar umanizate și întruhidează diferite caractere umane: oala de lut este simbolul omului naiv care crede în promisiunile făcute de oala de fier de a fi apărută la nevoie, omul slab care trebuie ocrotit. Oala de fier îl reprezintă pe omul fățarnic și mincinos care una zice și alta face.

ALITERAȚIA; ASONANTA

1. „Și-n creasta coifului înalt

Prin vulturi vântul viu vuia.”

(George Coșbuc- *Nunta Zamfirei*)

Prin repetarea consoanei **v** care constituie o aliterație, poetul a evidențiat zgomotul produs în goana cailor, obținându-se astfel o imagine auditivă.

2. „Ele trec cu harnici unde și suspină-n flori molatic,

Când coboară-n ropot dulce din tapșanul prăvălatic.”

(Mihai Eminescu-*Călin* (file din poveste))

Aliterația formată prin repetarea consoanei **r** arată mișcarea rapidă, dinamică, ritmică, grăbită a izvoarelor.

3. „Pare că și trunchii vecinici poartă suflete sub coajă

Ce suspină printre ramuri cu a glasului lor vrajă.”

(Mihai Eminescu-*Călin* (file din poveste))

Asonanța din aceste versuri realizată prin repetarea vocalei **a** sporește farmecul naturii care este însuflețită, sugerează foșnetul grav, răscolitor al unei păduri bătrâne, al unei naturi veșnice.

ANTITEZA

1. „Eu săracă, tu bogat.” (Folclor)

Antiteza se referă la condiția materială aflată la poli opuși a celor doi iubiți.

2. „Pe vodă-l zărește călare trecând

Prin șiruri cu fulgeru-n mână

În lături s-azvârle oștirea păgână,

Căci vodă o-mparte, cărare făcând,

Și-n urmă-i se-ndeară, cu vuiet curgând

Oștirea română.

*Hassan de sub poala pădurii acum
Lui Mihnea-i trimite-o poruncă:
În spatele-oștirii muntene s-aruncă
Urlând ienicerii, prin flinte și fum,-
Dar pașa rămâne departe de drum
Depart de luncă.”*
(George Coșbuc - *Pașa Hassan*)

Cele două strofe, prin antiteză, scot în evidență trăsături opuse ale celor doi conducători: Mihai Viteazul este un bun organizator și strateg, este surprins în mișcare, cu spirit de sacrificiu, se află în fruntea oștenilor săi fiindu-le un exemplu prin fapte. Pașa Hassan este înfățișat static, departe de câmpul de luptă, ceea ce îi prefigurează lașitatea, trăsătura sa dominantă în antiteza cu patriotismul domnitorului român.

3., *Baiazid privind la dânsul, îl întreabă cu dispreț.”*
*„...și s-apropie de cort
Un bătrân atât de simplu după vorbă, după port.”*
(Mihai Eminescu-*Scrisoarea III*)

Antiteza pune față în față trăsături opuse ale celor doi conducători: Baiazid este îngâmfat, iar Mircea cel Bătrân este modest.

COMPARAȚIA:

„ocolește precum zidul o cetate...”, „dealuri ca niște valuri proptitoare...”, „cei doi munți stau...ca doi uriași...”, „...ursul se plimbă în voie ca un domn stăpânitor...”
(Nicolae Bălcescu-*Ardealul*)

Prin comparațiile de mai sus sunt evidențiate măreția și specificul ținutului descris.

2., *Numai poetul
Ca păsări ce zboară
Deasupra valurilor,
Trece peste nemărginirea timpului.”*
(Mihai Eminescu-*Numai poetul...*)

Comparația „*Numai poetul/ Ca păsări ce zboară*” are rolul de a alătura un element uman cu unul din regimul animal, cu scopul de a sublinia aspirația spre înalt a celui dintâi, dar și privilegiul condiției sale de a învinge limitele timpului prin intermediul artei. Astfel, comparația ajută la clarificarea unei idei abstracte referitoare la rolul artistului în Univers.

3., *Din tuspătru părți a lumii se ridică-nalt spre ceruri,
Ca balauri din poveste, nouri negri plini de geruri.”*
(Vasile Alecsandri- *Sfârșit de toamnă*)

Comparația „*Ca balauri din poveste, nouri negri*” este folosită pentru a întări aspectul amenințător al norilor la venirea anotimpului hibernal, creând totodată o imagine vizuală care particularizează viziunea autorului asupra spațiului cosmic.

ENUMERAȚIA:

1., *Rămân stâni
fără stăpâni,
Strunghițe
fără oițe,
Scaune
fără de băcițe,
Țancuri mari
fără de ciobani
Lăsători
fără păstori.”*

(Voi brazil-nalți încetinați)

Enumerația „stâni, ... strunghițe, ... scaune, ...țancuri,...lăsători...” prezintă atmosfera dezolantă din codru provocată de venirea toamnei și coborârea turmelor la șes, când acesta rămâne pustiu.

2. „Un glas ei mai așteaptă și sar ca lupi în stâne
Bătrâni, bărbați, juni, tineri din munți și din câmpii.”

(Andrei Mureșanu-Deșteaptă-te, române!)

Enumerația „bătrâni, bărbați, juni, tineri...” arată solidaritatea și unitatea românilor în lupta pentru dobândirea libertății, indiferent de vârstă.

3. „Aici stejarii, brazilii și fagii trufași își înalță capul lor spre cer.”

(Nicolae Bălcescu - Ardealul)

Enumerația „stejarii, brazilii și fagii...” pune în lumină diversitatea frumuseților Ardealului și exprimă atitudinea admirativă a scriitorului.

EPITETUL

1. „...începurăm iarăși a urca, de-a curmezișul, un șir de coline lutoase și seci...”

(Calistrat Hogaș- Amintiri dintr-o călătorie)

Epitetul dublu „lutoase și seci...” scoate în evidență ariditatea dealurilor, faptul că peisajul nu este unul primitor.

2. „Astfel vine mlădioasă, trupul ei frumos îl poartă.”

(Mihai Eminescu-Călin (file din poveste))

Cele două epitete ale verbului „mlădioasă” și „frumos” surprind grația în mișcări și delicatețea fetei de împărat.

3. „Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară.”

(Vasile Alecsandri-Iarna)

Epitetul cromatic „argintie” exprimă în plan afectiv liniștea poetului la căderea ninsorii care se așterne peste țară.

Bibliografie

Petraș, Irina, *Teoria literaturii. Curenți literare, figuri de stil, genuri și specii literare, metrică și prozodie. Dicționar antologie*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996

“VULCANUL ERUPE” - EXPERIMENT

Prof. înv. preșcolar Balea Valentina, GPP Nr. 1 Abrud

OBIECTIVE:

- să participe activ la realizarea experimentelor;
- să analizeze cu atenție experimentele realizate pe parcursul activității;
- să examineze reacția dintre bicarbonatul de sodiu și acidul acetic (oțet);
- să comunice impresii, idei pe baza observațiilor efectuate.

MATERIALE DIDACTICE UTILIZATE: mănuși, halate, machete vulcani, bicarbonat de sodiu, oțet, colorant alimentar roșu, șervețele.

DESCRIEREA ACTIVITĂȚII: Este o activitate didactică de predare-învățare prin care cu ajutorul unor operații acțional-intelectuale se explică cauzele producerii unui fenomen- erupția unui vulcan.

Deoarece, dinozaurii sunt o temă interesantă și atractivă pentru preșcolari, am pornit de la prezentarea unor imagini cu dinozauri și am purtat o mică conversație despre aceștia, (Cum au fost descoperiți? Alcătuirea corpului, Hrana, Înmulțirea, Specii etc.) în final, ajungând la cauzele dispariției acestora, care a rămas un mister, deși există o presupusă cauză: o erupție vulcanică.

Astfel, ne-am împărțit în două grupe, ne-am echipat precum niște adevărați exploratori și am experimentat o erupție care ne-a ajutat să înțelegem efectele provocate de furia naturii, am identificat părțile componente ale vulcanului: conul, coșul, vatra, focarul și eventuale conuri secundare și am observat curgerea lavei care nu este uniformă pe toate laturile conului.

Preșcolarii au observat că atunci când se realizează mai multe erupții adăugând doar oțet se observă o scădere treptată a reacției-în acest fel se poate explica îmbătrânirea/stingerea vulcanilor* și că dacă în oțetul din coșul vulcanului se adaugă ½ linguriță cu bicarbonat de sodiu se va observa o nouă erupție la fel de puternică ca prima.

La finalul activității, după stingerea vulcanilor, am dansat și am cântat în jurul lor pe *Cântecul dinozaurilor*.

ELEMENTE DE NOUȚATE:

- o metodă nouă de predare-învățare a științelor;
- modul de desfășurare al activității diferit;
- implicare directă la învățare: observă, formulează întrebări, găsesc singuri unele răspunsuri;
- învăță prin descoperire;
- materialele folosite.

OBSERVAREA, ÎNREGISTRAREA ȘI UTILIZAREA INFORMAȚIILOR:

Avantajele folosirii experimentului:

- le dezvoltă copiilor interesul de cunoaștere;
- învățarea devine mai temeinică;
- copilul participă activ la învățare-observă, formulează întrebări, găsește singur unele răspunsuri;
- se formează și se dezvoltă spiritul de observare și de investigare;
- copiii dobândesc capacitatea de a formula ipoteze, de a le verifica;
- copilul își însușește unele abilități practice, își dezvoltă gândirea logică și creativitatea;
- prezentarea conținuturilor într-un mod atractiv;
- este o activitate plăcută copiilor, crează stări emoționale favorabile, bucurie, noi experiențe, iar pentru copii este un fel de miracol care îi ajută să înțeleagă mai bine lumea în care trăiesc.

Riscuri:

- ca orice experiment, există riscul să nu reușească din prima încercare;

STUDIU- ALĂTURI DE ȘCOALĂ

Prof. înv. primar Gligor Dana, Școala Gimnazială Cîmpeni

Educația, definită în termeni foarte generali, este un proces al cărui scop esențial este de a ușura o anumită modificare de comportament. Părinții sunt primii profesori ai copilului, ei începând educarea lui în mediul familial. Împreună cu părinții, școala își are rolul ei bine stabilit, intervenind în dezvoltarea primară a copilului. În acest context, educarea părinților după principii științifice de psihopedagogie devine o necesitate.

Părinților le revine rolul esențial în creșterea copiilor, asigurându-le acestora nu numai existența materială, cât și un climat familial afectiv și moral. Sunt situații în care familia consideră că este suficient să se ocupe doar de satisfacerea nevoilor primare (hrană, îmbrăcăminte, locuință, cheltuieli zilnice etc.), ignorând importanța unei comunicări afective, nestimulând dezvoltarea sentimentului de apartenență.

În general, comportamentul parental este inspirat din propria experiență de viață a acestora, astfel perpetuând atât aspecte pozitive cât și negative, pe parcursul mai multor generații.

Educația părinților poate fi:

- ☐ o educație a copilului;
- ☐ un studiu al dezvoltării copilului;
- ☐ o formare de abilități de comunicare și analiză a copilului;
- ☐ un examen cognitiv al sarcinilor secvențiale în creșterea, dezvoltarea și educarea copilului.

Fiecare dintre noi are anumite standarde etice, anumite principii care ne ghidează în viață, atunci când avem de luat diverse decizii. Principiile personale, ideile noastre despre bine și rău, se bazează atât pe valori proprii cât și pe o serie de valori universale, adoptate de majoritate. Inițial copilul, tânărul află și discerne între diferitele valori cu ajutorul părinților, prietenilor, profesorilor. Instituțiile din societate (familie, media, școala, biserica, mediul politic etc.) au toate anumite standarde și se așteaptă ca oamenii să le urmeze. Privite împreună, aceste grupuri formează un sistem, societatea, în care fiecare individ constituie elementul de bază. Etica individuală este componenta eticii sociale; oamenii lucrează împreună, se ajută între ei pe baza unei etici comune, care îi ghidează în traiul comun. Comunitatea are anumite standarde, reguli care îi asigură existența și care sunt internalizate, pe parcursul procesului de socializare, de cea mai mare parte dintre membrii ei.

Cultura este un alt element generator de valori etice. Fie că este vorba de comunitatea etnică din care provii, de cea religioasă sau de colegii de clasă, tu te identifiți cu acest grup, te leagă de ei interese, principii, valori comune. Cultura ne învață în variate contexte ce e bine și ce e rău. Pe lângă valorile etice, cultura ne învață și despre frumusețe, în toate formele ei, despre valorile estetice din toate ramurile artei, din tradițiile populare, din specificul fiecărui popor și cele interculturale.

Indiferent dacă părinții vor sau nu să transmită copilului valorile și credințele lor, el va absorbi o parte din ele prin simplu fapt că trăiește împreună cu ei. El va participa la ritualurile și tradițiile familiei și se va gândi la semnificația lor. Ca părinte, nu-i impune opiniile tale ci prezintă-i credințele tale într-un mod onest, clar și care să fie pe măsura vârstei și gradului de maturitate al copilului. Adoptă o atitudine deschisă, încurajează întrebările copilului și dorința lui de a se informa, decât să încerci să forțezi asimilarea valorilor tale de către copil. Dacă valorile părintelui sunt bine argumentate și dacă el crede cu adevărat în ele, copilul va adopta multe dintre ele. Dacă acțiunile părintelui sunt inconsistente, ceea ce se întâmplă oricui, copiii sunt cei care vor clarifica lucrurile pentru ei, ori subtil prin intermediul comportamentului ori, la copiii mai mari, direct, exprimându-și dezacordul față de părinte. Drumul către dezvoltarea unui sistem de valori nu este nici drept și nici fără greșeli. El cere un proces permanent de informare și flexibilitate construită pe

fundamente solide. Cunoașterea de sine, dorința de a asculta copilul și a te schimba atunci când este nevoie și, mai presus de toate, o demonstrație a respectului față de tradiții vor ajuta mult relația dintre părinte și copii. Dacă alegerea valorilor și principiilor este, în cazul fericit, democratică, în alegerea copilului, părintele trebuie să-i ofere baza pentru aceasta, prin ideile, întrebările, răspunsurile și mai ales acțiunile sale.

Din analiza diverselor secvențe din viața personală sau a altora se poate constata că impresia pe care o facem celorlalți poate facilita sau împiedica atingerea obiectivelor pe care ni le propunem. Fiecare dintre noi dispune într-o măsură mai mică sau mai mare (depinde de antrenament) de capacitatea de a influența impresiile celorlalți și poate aborda diverse stiluri de autoprezentare, în funcție și de nivelul stimei de sine.

Cercetările arată că „în programele în care părinții sunt implicați elevii au performanțe mai mari la școală decât aceleași programe, dar în care părinții nu sunt implicați” (Henderson și Nancy, 1995). Gradul de implicare al părinților în viața școlară a copiilor lor influențează și rezultatele acestora, în sens pozitiv: cu cât părinții colaborează mai bine cu școala, cu atât notele copiilor sunt mai mari. Educația nu este un proces de care este responsabilă în mod exclusiv școala, dar nici părinții; este un proces al cărui succes depinde de colaborarea dintre cele două părți implicate.

Comunicarea eficientă dintre profesori și părinți se reflectă în dezvoltarea copiilor. Responsabilitatea educației și dezvoltării copiilor trebuie asumată în echipă: școală – familie. Implicarea părinților ar putea aduce următoarele beneficii:

- Crește stima de sine a copiilor.
- Se îmbunătățește relația părinte – copil.
- Părinții înțeleg mai bine ce se întâmplă la școală.
- Elevii au note mai mari.
- Elevii învață mai mult, indiferent de nivelul socio-economic, etnie sau de nivelul de educație al părinților.
- Au mai puține absențe.
- Își fac mai conștiincios temele acasă.
- Copiii și părinții dezvoltă atitudini pozitive față de școală.
- Profesorii au așteptări mai mari de la elevii ai căror părinți colaborează.
- Scade riscul consumului de alcool și a violenței.
- Câștigurile nu sunt evidente numai în primii ani de școală, ci sunt semnificative indiferent de vârsta sau anul de studiu.
- Elevii se vor adapta mai ușor la schimbările din clasa a V-a, a IX-a.
- Elevii vor fi capabili să-și stabilească planuri realiste privind viitorul lor

În ciuda acestor beneficii, părinții nu găsesc întotdeauna timp și energie pentru a colabora cu școala la care învață copiii lor. Crearea unui mediu adecvat de învățare este sarcina familiei și școlii în egală măsură. Copilul are sarcini de învățare diverse: unele sunt îndeplinite acasă, altele la școală, ceea ce asigură un grad similar de importanță atât profesorilor și școlii în ansamblu, cât și părinților și mediului familial. Implicarea părinților poate preveni sau elimina dificultăți inerente în viața unei școli. Împreună, părinții, copiii și profesorii pot face din școală un loc plăcut pentru toți cei implicați în procesul educativ, un mediu bazat pe încredere, comunicare, respect și flexibilitate.

Așteptările părinților și atitudinile lor privind educația copilului sunt la fel de importante ca și activitățile desfășurate de cadrele didactice. Cei mai mulți părinți doresc să fie implicați în educația copiilor, dar mulți nu știu cum să devină implicați. Cei mai mulți profesori simt că implicarea părinților este esențială, dar mulți nu știu cum să facă acest lucru. Școala are nevoie să încurajeze și să promoveze implicarea părinților ca parteneri.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ciohondaru, Elena, *Succesul relației dintre părinți și copii acasă și la școală*, Editura Humanitas, București, 2004.
2. Dumitriu, Gh., (1998) - *Comunicare și învățare*, EDP, București
3. Ezechil Liliana (2002)– *Comunicarea educațională în context școlar*, EDP, București

STUDIUL- CREATIVITATE PRIN ACTIVITĂȚI NONFORMALE

Prof. inv. primar Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpeni

Termenul de creativitate a fost introdus în literatura de specialitate de G.W. Allport în 1937. Până atunci pentru desemnarea creativității erau utilizați diverși termeni, ca: dotație, aptitudine, talent, genialitate, imaginație creatoare și inteligență. Astăzi, problematica creativității, este abordată sub diferite aspecte, de specialiștii din diferite domenii, de psihologi.

Cercetătorii americani A. Newell, J. C. Shaw și H. A. Simon consideră gândirea creatoare drept o formă aparte a comportamentului de rezolvare caracterizată prin:

- noutate și valoare, fie pentru cultură în general, fie numai pentru subiect;
- neconvenționale, adică cere modificarea sau respingerea ideilor anterioare;
- motivație și perseverență ridicate, manifestate fie pe o durată mare de timp, fie la o intensitate înaltă;
- o anumită dificultate în formularea problemei.

Unii cercetători susțin că orice individ are disponibilități creatoare, care se cer doar descoperite. S-a demonstrat prezența unei înzestrări native generale a tuturor copiilor pe fondul cărora condițiile prielnice de mediu și de muncă cultivă capacitățile specific-individuale. Dacă elevii nu depășesc conduitele imitative, este pentru că așa au fost deprinși și, pe măsură ce dascălul pretinde muncă și gândire independentă, inventivitatea ia locul firescului. E. P. Torrance explică situațiile în care școlarii nu creează deoarece le lipsesc modelele și deprinderile necesare acestui tip de activitate.

Creativitatea copiilor se caracterizează, înainte de toate, prin aportul intelectual afectiv-motivațional pe care-l aduce subiectul în activitate, ca prin eforturile personale care se soldează cu un pas înainte în evoluția personală. Creația este forma optimă de canalizare a energiilor psihice și de autoafirmare. Efectul de creație atrage după sine schimbări în structura personalității, asigurându-i dinamica. Creativitatea răspunde și trebuințelor de cunoaștere care apar pregnant la copii. Evidentă la ei este nevoia de a pune întrebări, de a depista erori, de a experimenta și a obține răspunsuri.

Un rol determinant în dezvoltarea creativității revine mediului școlar și familial al copilului, precum și conduitei de instruire, dar și mediului social în care se mișcă copilul.

Numeroase studii analizează dezvoltarea creativității în medii sociale diferite. S-a constatat că mediile libere, calde, prietenoase, sunt favorabile stimulării creativității. Pe când mediul conformist, relațiile autoritare frânează dezvoltarea potențialului creator al copilului. Astfel că un tărâm prielnic pentru dezvoltarea creativității oferă și activitățile nonformale, care au caracter flexibil, se realizează în afara clasei, sunt extradidactice, opționale sau facultative. Astfel îi atrag pe copii, le oferă acea descătușare și libertate în manifestare care este necesară în stimularea creativității. Tot în acest sens, activitățile nonformale influențează pozitiv creativitatea și pentru că:

- permit momente de abstractizare, prin extragerea de cunoștințe din viața practică;
- scot din educație, funcția de predare, lăsând loc funcției de învățare;
- elevii sunt implicați în proiectarea, organizarea și desfășurarea acestor activități;
- nu se pun note sau calificative, nu se face o evaluare riguroasă;
- permit punerea în valoare a aptitudinilor și intereselor copiilor și tinerilor;
- permit o mare varietate de forme, flexibilitate sporită a formelor.

De-a lungul carierei didactice, i-am îndrumat pe elevi să participe la diverse activități nonformale care le-au dezvoltat creativitatea, eliberând închistarea programului rigid din școală, le-am oferit șansa de a valorifica “tot ce-au avut mai bun în ei” cu bună influență apoi și asupra activității școlare. Câteva dintre aceste activități nonformale ar fi: serbările cu diferite prilejuri, competiții și evenimente culturale, sportive, expoziții, cercuri extracurriculare, excursii și drumeții, vizite de studiu, ateliere practice (de pictură, cusături) vizite la muzee, mese rotunde, proiecte și parteneriate educaționale, tabere școlare. În ultimii ani, am organizat cercul tematic “Mâini

îndemnătice și minți creatoare” în colaborare cu clubul elevilor. În cadrul acestuia am desfășurat activități diverse, în funcție de preferințele elevilor participanți: cusături populare, tricotaj manual, diferite tehnici de pictură, colaje cu o multitudine de materiale din natură și gospodărie, editarea unei reviste școlare sau chiar a unor cărți tematice (pe anotimpuri, ilustrate, poezii create de copii). Interesantă mi s-a părut și mie, dar și elevilor, realizarea cărților și a revistelor, activitate pentru care au fost atribuite mai multe funcții: directori de editură, redactori, corectori, ilustratori, tipăritorii textelor create, la calculator și legătorii care au dat forma finală a cărții. Experiențele trăite le-au îmbogățit cunoștințele elevilor, le-au dezolat personalitatea, i-au făcut mai îndrăzneți, mai responsabili, au dat frâu liber creativității, obținând produse surprinzătoare, interesante și peste așteptările noastre.

În cadrul activităților nonformale, imaginația elevilor poate să colinde locuri neumblate, încărcate de cunoștințe ce așteaptă să fie descoperite și să fie îmbinate creativ în lucrările lor.

Educația nonformală oferă un câmp motivațional mai larg și mai deschis procesului de formare-dezvoltare a personalității elevului, având o capacitate rapidă de receptare a tuturor influențelor pedagogice informale, aflate, astfel într-o expansiune cantitativă greu controlabilă. Ea este accesibilă tuturor, este caracterizată de adaptabilitate, nu impune restricții sau condiționări. Ea oferă perspective și oportunități pe plan personal, cât și profesional, completează chiar unele lacune din activitatea școlară.

Bibliografie:

- Jinga, Ioan, Educația permanentă, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1979;
- Revista “Învățământ primar”, nr. 1, Editura Miniped, București, 2004;
- Revista “Învățământ primar”, nr. 2-3, Editura Miniped, București, 2003;
- Revista “Redimo”, mai, Editura Didactic Pres, Slatina, 2013.

EDUCAȚIA MORAL-RELIGIOASĂ, CADRU DE CULTURALIZARE A ȘCOLARULUI MIC

Prof. învă. primar Prihoi Ana-Lucreția, Colegiul Național “I.M.Clain” Blaj

Motto: “Nu există artă mai frumoasă decât arta educației. Pictorul și sculptorul fac doar figuri fără viață, dar educatorul creează un chip viu; uitându-se la el, se bucură și oamenii, Se bucură și Dumnezeu.

Și oricine poate fi dascăl, dacă nu al altora, cel puțin al său.”

Sfântul Ioan Gură de Aur

Din dorința de a conștientiza și impulsiona implicarea dascălului în pastorația copilului, am ales ca tema acestei lucrări să se axeze pe *educația moral-religioasă, cadru de culturalizare a școlarului mic*. Deoarece în învățământul românesc educația religioasă s-a făcut dintotdeauna în manieră creștină, doresc să scot în evidență faptul că la baza educației moderne stau principiile educației creștine.

Ca orice tip de educație în general, și educația religioasă are un dublu scop: unul informativ, în sensul că disciplina Religie pune la dispoziția elevilor o sumă de cunoștințe specifice, cu caracter teologic, dogmatic, liturgic, de istorie și filozofie a religiilor, și necesare pentru o cultură generală, dar și unul formativ, de interiorizare și traducere în fapte de viață a normelor religioase.

Copilul este fără doar și poate una din cele mai evidente provocări pe care Dumnezeu o lansează omenirii, atât în calitatea sa de dar divin, generator de bucurii curate, de împlinire și înnoire, de emoții unice și de speranță, cât și în calitatea sa de reper ultim al frumuseții și purității sufletești.

În ceea ce privește pastorația copiilor – acțiune ce comportă anumite specificități față de activitatea profesorului de religie la catedră – trebuie spus încă de la început că ea urmărește trei scopuri majore: educația religioasă a copilului, formarea și dezvoltarea practicilor religioase și, nu în cele din urmă, influențarea dacă nu chiar dezvoltarea unei atmosfere de natură religioasă în școală, unde, după cum bine știm, copilul focalizează atenția, timpul și o mare parte din resursele sale.

Școala joacă și ea, fără îndoială, un rol în formarea vieții religioase a copilului. Fără o asumare însă de către aceasta, cu toată responsabilitatea, a misiunii pe care o are și fără o strânsă colaborare cu biserica, rezultatele vor întârzia și pe viitor să aibă o valoare îmbucurătoare.

Dacă educația morală reprezintă acea latură a procesului de pregătire a copilului pentru viața care are în vedere cunoașterea, înțelegerea și practicarea binelui în viața socială și adaptarea la viața comunității, educația religioasă trebuie privită într-o strânsă legătură cu educația morală acordându-i fundament divin.

Educația religioasă trebuie asigurată copilului din primii ani de viață: "Dacă nu plouă primăvara, degeaba va ploua mai târziu" (Vasile Băncilă, "Inițierea religioasă a copilului", p. 21). Nu religia, ci lipsa acesteia este o viață artificială pentru copil, deoarece sufletul copilului se înrudește structural cu realitatea religioasă: "Adevăr vă spun: Cel ce nu va primi împărăția lui Dumnezeu ca un copil nu va intra în ea" (Marcu 10, 15). Educația religioasă afirmă sufletul copilului și, în același timp, îl înalță prin iubire.

Educația religioasă se realizează în familie, biserică și școală, de către părinți, preoți și profesori. Există o strânsă legătură între acești factori educativi, conlucrarea lor determinând transmiterea valorilor credinței și formarea conduitei exemplare.

Prin ora de religie, copiii sunt educați în spiritul onestității, al promovării valorilor morale, al iubirii de Dumnezeu. Rămân ecouri adânci în mintea și sufletul celui care acum începe să se formeze: bun, ascultător, harnic, răbdător, iubitor de dreptate și adevăr. Legătura cu Dumnezeu este indisolubilă, iar orarul școlar fără religie este ca trupul fără suflet. Nu poți constrânge sufletul să învețe ceea ce este etic, religios; el trebuie să aibă această afinitate spre ceea ce este pur.

Omul reprezintă cea mai frumoasă realizare din creație, de care însuși Dumnezeu este mândru. Sufletul este esența personalității, îl reprezintă pe om.

Evoluția vieții morale, sociale și religioase se va realiza în funcție de stadiile psihologice de vârstă, puse în evidență de numeroase studii de psihologie genetică. Acest adevăr este cunoscut de multă vreme, la el făcând referire și Sfântul Apostol Pavel, în Epistola către Corinteni: "când eram copil, vorbeam ca un copil, simțeam ca un copil, judecam ca un copil, dar când m-am făcut bărbat, am lepădat cele ale copilului" (Corint. 13,11).

Practica educativă și cercetările psihologice ne arată că educația moral-religioasă este posibilă de la o vârstă fragedă, ducând la formarea trăsăturilor de voință și de caracter, la formarea virtuților creștine și cultivarea comportamentului religios

Noi, dascălii, trebuie să ne asemănăm grădinarului, care în perioada potrivită a anului, tunde ramurile rebele și nefolositoare ale copacilor. Același lucru trebuie să îl facem cu copiii noștri. Inima copilului poate fi comparată cu o grădină, iar cadrele didactice cu niște grădinari ai lui Dumnezeu, care sunt datori să curețe la vreme grădina de buruienile păcatelor și de neghina obișnuințelor rele.

Dar, dacă în grădina frumoasă se poate vedea un copac sălbatic și neîngrijit, nimeni nu se va gândi să condamne copacul în sine. Cu toții se vor gândi că responsabilitatea aparține grădinarului, care l-a lăsat să crească și să se dezvolte în acest fel. În același mod suntem și noi responsabili, pentru neghina semănată în inimile copiilor.

Fiecare trebuie să se gândească la această responsabilitate și să facă tot ce-i stă în putință pentru a-l conduce pe copii pe calea apropierei de Dumnezeu. Avem obligația să îi conducem către Mântuitorul, Care îi cheamă lângă Dânsul și ne spune: „*Lăsați copiii și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este Împărăția Cerurilor.*” (Matei 19,14)

Legătura cu lumea divină trebuie în permanență întreținută, menținută, activată.

Nu trebuie să ne imaginăm că noi, educatorii, singuri vom putea schimba lumea, că vom putea repede anihila răul, dar prin rugăciunile și îndrumările noastre, prin parteneriate adevărate cu biserica și familia, prin buna noastră credință, poate vom aduce o lumină ce poate orienta copiii de astăzi să-și găsească drumul în credință și fericire.

Vârsta copilăriei reprezintă terenul cel mai bun pentru a semăna Cuvântul lui Dumnezeu, deoarece este un teren curat. Este vârsta la care orice rugăciune mică este trăită.

Așadar, spiritualizarea relațiilor profesor-elev este conturată de iubirea divină și pacea spirituală, de caracterul formativ, informativ și puternic modelator al moralei creștine.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

1. ALEXANDRU, Gheorghe & colectivul, *Metodica predării religiei*, Editura "Gheorghe Alexandru", Craiova, 2000;
2. CUCOȘ, Constantin, *Pedagogie*, Editura Polirom, Iași, 1996;
3. CUCOȘ, Constantin, *Educația religioasă. Repere teoretice și metodice*, Editura Polirom, 1999;
4. *Curriculum Național pentru Învățământul obligatoriu. Programe școlare pentru clasele I-VIII*, Aria curriculară: Om și societate, Religie, elaborat de Ministerul Educației Naționale, Consiliul Național pentru Curriculum, București, 2003;
5. www.didactic.ro

JOCUL DIDACTIC-ACTIVITATE DOMINANTĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

Prof. învă. preșcolar Matei Aniela Ioana,
Școala Gimnazială "Emil Racoviță" Gârda De Sus/ Structură GPN Ghețar

Jocul didactic este definit ca „o acțiune ce valorifică la nivelul instrucției finalitățile adaptative de tip recreativ propriu activității umane” (Cristea S. –(1998) – „Dicționar de termeni pedagogici”, EDP, București)

Altă definiție consideră **jocul didactic** „specie de joc care îmbină armonios elementul instructiv-educativ cu cel distractiv”. (Manolache A. și colaboratorii (1979) – „Dicționar de pedagogie”, EDP, București)

Se mai definește că **jocul didactic** este un „un mijloc de facilitare a trecerii copilului de la activitatea dominantă de joc la cea de învățare” (Bache H., Mateiaș A., Popescu E. (1994) – „Pedagogie preșcolară. Manual pentru școlile normale”, EDP, București.)

Există mai multe criterii de clasificare a jocurilor didactice:

După scopul educațional urmărit:

a) *jocuri de mișcare (jocuri motrice)* - care urmăresc dezvoltarea calităților, priceperilor și deprinderilor motrice;

b) *jocuri ce vizează dezvoltarea psihică* - acestea se pot clasifica în:

- *jocuri senzoriale* ce vizează, în principal dezvoltarea sensibilității. Se pot organiza jocuri diferite pentru:

- dezvoltarea sensibilității auditive;
- dezvoltarea sensibilității tactile și chinestezice;
- dezvoltarea sensibilității vizuale;
- dezvoltarea sensibilității gustativ - olfactive.

- *jocuri intelectuale* care, la rândul lor, se pot diferenția în:

1. *jocuri vizând precizarea, îmbogățirea cunoștințelor (jocuri cognitive);*

2. jocuri de dezvoltare a capacității de comunicare orală sau scrisă;
3. jocuri de exersare a pronunției corecte;
4. jocuri de atenție și orientare spațială;
5. jocuri de dezvoltare a memoriei;
6. jocuri de dezvoltare a gândirii;
7. jocuri de dezvoltare a perspicacității;
8. jocuri pentru dezvoltarea imaginației și creativității;
9. jocuri pentru stimularea inhibiției voluntare și a capacității de autocontrol.

După sarcina didactică urmărită cu prioritate, jocurile didactice se împart în:

- jocuri pentru fixarea și sistematizarea cunoștințelor;
- jocuri de verificare și evaluare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor;
- jocuri de transmitere și însușire de noi cunoștințe

După conținut, jocurile didactice se pot grupa în:

- jocuri didactice pentru cunoașterea mediului înconjurător;
- jocuri didactice pentru educarea limbajului - ce pot fi jocuri fonetice, lexical - semantice, gramaticale;
- jocuri didactice cu conținut matematic, jocuri logico – matematice
- jocuri pentru însușirea unor norme de comportament civilizat, formarea unor deprinderi și obișnuințe de conduită morală, de circulație rutieră

După prezența sau absența materialului didactic sunt:

- jocuri cu material didactic natural sau confecționat: jucării, jocuri de masă, imagini, diafilme, diapozitive, obiecte de uz casnic sau personal, mozaicuri, materiale din natură (conuri de brad, ghinde, castane, frunze, flori, scoici) ș.a.
- jocuri fără material didactic.

După locul pe care-l ocupă în activitate sunt:

- jocuri organizate ca activitate de sine stătătoare;
- jocuri integrate în activitate, ca momente ale acesteia sau în completarea ei.

Există și criterii pedagogice de clasificare a jocurilor didactice:

- după obiectivele prioritare: jocuri senzoriale (auditive, vizuale, motorii, tactile), jocuri de observare, jocuri de dezvoltare a limbajului, jocuri de stimulare a cunoașterii interactive ;
- după conținutul instruirii: jocuri matematice, jocuri muzicale, jocuri sportive, jocuri literare/lingvistice;
- după formă de exprimare: jocuri simbolice, jocuri de orientare, jocuri de sensibilizare, jocuri conceptuale, jocuri-ghicitori, jocuri de cuvinte încrucișate;
- după resursele folosite: jocuri materiale, jocuri orale, jocuri pe bază de întrebări, jocuri pe bază de fișe individuale, jocuri pe calculator;
- după regulile instituite: jocuri cu reguli transmise prin tradiție, jocuri cu reguli inventate, jocuri spontane, jocuri protocolare;
- după competențele psihice stimulate: jocuri de mișcare, jocuri de observație, jocuri de imaginație, jocuri de atenție, jocuri de memorie, jocuri de gândire, jocuri de limbaj, jocuri de creație.

BIBLIOGRAFIE:

1. **Bache, H., Mateiaș, A., Popescu, E.,** (1994), *Pedagogie preșcolară. Manual pentru școlile normale*, EDP, București
2. **Cristea, S.,** (1998), *Dicționar de termeni pedagogici*, EDP, București
3. **Manolache, A. și colab.,** (1978), *Dicționar de pedagogie*, EDP, București
4. **Păiși Lăzărescu, M., Ezechil, L.,** (2011), *Laborator preșcolar - ghid metodologic*, Editura V&Integral, București

MĂNUȘA - CĂSUȚĂ A PRIETENIEI PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Prof. învă. preșc. Petruța Angela, Cioancă Ramona, G.P.P. Step by Step Nr. 12 Alba-Iulia

NIVELUL: I

Tema zilei: „Mănușa - căsuță a prieteniei”

ACTIVITATE INTEGRATĂ DȘ+DLC

1. DOMENIUL ȘTIINȚĂ (Act. matematică) – Joc didactic: „Unde s-au ascuns animalele?” – poziții spațiale
2. DOMENIUL LIMBĂ ȘI COMUNICARE - „Mănușa”- repovestire.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- DȘ:** - Să observe și să numească locul unde se află animalul indicat de educatoare;
- Să așeze obiecte sau mulțimi de obiecte la locul indicat sau preferat;
- Să verbalizeze locul sau poziția unui obiect/mulțime: pe-sub, jos-sus, lângă, în față-în spate.
- DLC:** - Să repovestească conținutul poveștii pe baza ilustrațiilor;
- Să-și exprime părerile și sentimentele despre mesajul transmis de textul povestirii;
- Să realizeze mici dramatizări pornind de la textul povestirii, utilizând vorbirea dialogată.

ACTIVITĂȚI LIBER ALESE

ARTĂ – Sarcini de lucru:

- Să aplice în interiorul conturului mănușii ștampile cu animalele din poveste care s-au adăpostit în mănușă;
- Să lipească sub mănușă animalul care le-a speriat și alungat pe celelalte;
- Să lipească lângă mănușă personajul căruia îi aparține aceasta.

ȘTIINȚĂ – Sarcini de lucru:

- Să studieze imaginile mâinii ridicând pe rând degetul indicat;
- Să arate și să denumească pe rând fiecare deget;
- Să aplice în conturul mâinii amprenta fiecărui deget folosind culorile indicate de educatoare.

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

- Întâlnirea de dimineață: Salutul, Calendarul naturii
- Activitatea de grup: Ghicitori despre animale
- Rutină: „Prietenii împart totul cu bucurie”
 - Tranziție: *Jocul degetelor, Degețele mititele.*

METODE ȘI PROCEDEE: conversația, **ghicitorile**, observația, exercițiul, jocul didactic, **jocul de rol, turul galeriei**

MIJLOACE DIDACTICE: ghicitori, cutia cu darul lui Moș Gheorghe, imagini din poveste, jetoane ilustrate reprezentând personajele poveștii, suporturi colorate având conturul mănușii sau al mâinii, ștampile cu animale, tuș, siluete hârtie colorată (cățelul, bătrânul), lipici, tempera, măști, mănușă uriașă realizată din carton, recompense.

SCENARIUL ZILEI

În cadrul întâlnirii de dimineață, la salutul zilei copiii se vor adresa unul altuia folosind apelativul prietene: ex. „- Bună dimineața, prietene Mihai!”). După prezența copiilor și prezentarea

calendarului naturii, la activitatea de grup educatoarea va antrena gândirea copiilor printr-o serie de ghicitori despre animale, copiii urmând să descopere că ele fac parte din aceeași poveste - *Mănușa*.

Pentru captarea atenției copiilor, educatoarea povestește că s-a întâlnit ieri cu un bunicuț, Moș Gheorghe, care, auzind că și copiii din grupa mică au aflat ce s-a întâmplat când și-a pierdut mănușa în pădure, i-a oferit un dar pentru copii. Cutia va conține imagini, măști și jocuri legate de această poveste însoțite de un bilet în care bunicuțul le-a trimis indicații legate de jocuri. Educatoarea va adresa copiilor câteva întrebări referitoare la faptele personajelor și mesajul transmis de textul povestirii, ajutându-i pe copii să-și amintească conținutul poveștii pe baza ilustrațiilor. Pentru a vedea cât de multe au învățat copiii din această poveste, educatoarea le va propune copiilor începerea jocurilor permise de la Moș Gheorghe și va preciza sarcinile de lucru pentru fiecare sector.

La sectorul **Artă** copiii vor aplica în interiorul conturului mănușii ștampile cu animalele din poveste care s-au adăpostit în mănușă, iar apoi vor lipi cățelul și personajul căruia îi aparține mănușa în locurile indicate de educatoare.

La sectorul **Știință** copiii vor studia imaginile mâinii ridicând pe rând și denumind fiecare deget, iar apoi vor aplica în conturul mâinii amprenta fiecărui deget folosind culorile indicate de educatoare.

După finalizarea sarcinilor la sectoare și jocurile de tranziție, copiii se vor reuni în semicerc, unde educatoarea îi va anunța titlul și regulile jocului „*Unde s-au ascuns animalele?*”. Mai întâi jocul se va desfășura frontal, prin aplicarea jetoanelor cu animale pe tabla magnetică în locul indicat de educatoare. După executarea jocului de câteva ori și fixarea noțiunilor spațiale, educatoarea le va propune copiilor o mică dramatizare cu măști, utilizându-se pentru aceasta o mănușă uriașă realizată din carton. Treptat, jocul se va complica și sarcinile se vor diversifica: copiii se vor adresa pe rând personajelor numind locul unde acestea să se așeze, iar apoi copiii cu măști își vor alege locul preferat, întrebându-i pe ceilalți unde s-au ascuns.

La final, copiii vor efectua turul galeriei, unde vor fi evaluate lucrările realizate, răspunsurile acestora și comportamentul din timpul activităților, pentru care vor fi recompensați.

PROIECTUL DIDACTIC ÎN PREDAREA LA CLASE SIMULTANE A MATEMATICII

Prof. Hanza Elena –Maria, Liceul Tehnologic nr.1 Șuncuiuș, jud. Bihor

Rațiuni de ordin economic și demografic conduc la organizarea învățământului gimnazial în clase simultane. Deși, în virtutea dreptului la educație a fiecărui copil curriculumul, planul cadru, programa trebuie aplicate, parcurse de toți elevii, organizarea în clase simultane impune o atenție mai mare în managementul timpului în primul rând.

Dacă în cazul învățământului primar învățătorul are posibilitatea realizării unui orar mai practic, prin gruparea convenabilă a disciplinelor, sau desfășurarea activității în intervale orare diferite, nu același lucru se poate aplica în cazul învățământului gimnazial, unde profesorul e nevoit să predea celor 2, 3 clase 2,3 lecții diferite în 50 de minute asigurându-se totodată că elevii acestor clase ating același nivel educativ ca toți ceilalți elevi.

În astfel de cazuri un proiect didactic bine întocmit este de un real ajutor în desfășurarea activității la clase. Specificul acestor lecții constă în faptul că activitatea de predare-învățare-evaluare are loc printr-o alternare a muncii directe și a muncii independente a elevului. Un proiect didactic la clase simultane trebuie prin urmare să evidențieze această alternare ușurând astfel munca profesorului, acesta prevăzând din timp ce clasă lucrează independent și ce tip de activități și cu ce clasă va lucra direct și cât timp. Asta nu înseamnă că profesorul nu va oferi indicații și că nu va mai

fi atent la clasa care lucrează independent pe parcursul timpului în care lucrează direct cu cealaltă clasă.

Oferim un model de proiect didactic la matematică la clase simultane.

Analizând proiectul observăm că în momentul predării noii lecții cealaltă clasă lucrează independent. Astfel este necesară alegerea acelor activități, acelor exerciții, strategii care să permită o astfel de organizare. Este evident că ar fi o alegere nefericită utilizarea unei metode active (ca dinamică, mișcare), când știm că o altă clasă are o sarcină de îndeplinit în timpul când noi aplicăm o astfel de metodă cu o clasă.

Modelul propus este un model clasic, cu strategii clasice, scopul propunerii lui fiind a evidenția alternanța muncii independente cu cea directă. Asta nu înseamnă că nu se pot utiliza și alte metode moderne (ciorchine, știu-vreau să știu-am învățat, etc) sau activități și forme de organizare. De asemenea în încercarea de a nu ne întinde pe multe pagini nu am considerat necesară trecerea competențelor generale, a celor specifice, a bibliografiei folosite sau a altor date generale pe care profesorul le poate considera necesare în întocmirea unui plan de lecție, prin urmare toate acestea pot apărea într-un proiect didactic.

În concluzie, dacă alegerea metodelor, activităților a fost bine făcută, iar repartizarea timpului pentru munca directă și cea independentă s-a făcut rațional se poate considera că principalele probleme ale lecției au fost rezolvate.

Bibliografie

1. Chircev A, (coord.), *Pedagogia*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1964
2. Gârleanu –Costea, Rodica, Alexandru, Gheorghe, *Activitatea simultană la două sau mai multe clase în ciclul primar*, Editura Gheorghe Cârțu Alexandru, Craiova, 1996
3. ”*Predarea simultană*”- Proiectul pentru învățământul rural –suport de curs

Proiect didactic

Disciplina: Matematică

	Clasa a V-a	Clasa a VI-a
Tema lecției	Adunarea fracțiilor ordinare	Adunarea numerelor întregi
Tipul lecției	Dobândire de noi cunoștințe	Dobândire de noi cunoștințe
Competențe	C1. asimilarea regulilor de adunare a fracțiilor ordinare C2. aplicarea regulilor de adunare a două fracții ordinare C3. aplicarea proprietăților adunării fracțiilor ordinare	C1. asimilarea regulilor de adunare a numerelor întregi C2. aplicarea regulilor de adunare a două numere întregi C3. aplicarea proprietăților adunării numerelor întregi
Metode	M1: conversația, M2. Expunerea, M3: explicația, M4: exercițiul, M5: exemplificarea, M6: problematizarea, M7: munca independentă	M1: conversația, M2. Expunerea, M3: explicația, M4: exercițiul, M5: exemplificarea, M6: problematizarea, M7: munca independentă
Material didactic:	Manual, caiet, fișa de lucru,	Manual, caiet, fișa de lucru,

Etape	Clasa a V-a					Clasa a VI-a				
	Competențe	Conținutul lecției		Strategie didactică		Competențe	Conținutul lecției		Strategie didactică	
		Activitate profesor	Activitate elev	Metode	Material didactic		Activitate profesor	Activitate elev	Metode	Material didactic
Moment organizatoric		-salutarea elevilor, efectuarea prezenței, notarea în catalog a absenților, verificarea existenței resurselor materiale necesare 2'	Elevul de serviciu raportează absenții Elevii își pregătesc caiete, pixuri	M1	Catalog, caiete		-salutarea elevilor, efectuarea prezenței, notarea în catalog a absenților, verificarea existenței resurselor materiale necesare 2'	Elevul de serviciu raportează absenții Elevii își pregătesc caiete, pixuri	M1	Catalog, caiete
2 Captarea atenției și		Se verifică prin sondaj tema de casă 3'		M1	caiete		Se verifică prin sondaj tema de casă Se cere elevilor să rezolve fișa de lucru 1	Rezolvă fișa	M7 M4	Caiet, fișa de lucru

reactualizare a cunoștințelor anterioare							17'			
3 Anunțarea temei		Se anunță tema lecției de azi și principalele obiective 2'	Își notează în caiet titlul lecției	M1	Caiet tabla		Se anunță tema lecției de azi și principalele obiective 2'	Își notează în caiet titlul lecției ”Adunarea numerelor întregi”	M1	Caiete, tabla
4 Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	C1 C2 C3	Comunicarea noilor noțiuni: 1 Adunarea fracțiilor ordinare care au același numitor: Regulă: Pentru a aduna două fracții ordinare care au același numitor se scrie numitorul comun și se adună numărătorii fracțiilor. Ex: $\frac{3}{7} + \frac{2}{7} = \frac{3+2}{7} = \frac{5}{7}$ 2 Adunarea a două fracții care au numitorii diferiți Regulă: Pentru a aduna două fracții care au numitorii diferiți prima dată aducem fracțiile la același	Elevii notează în caiete noțiunile scrise pe tablă și participă la conversație oferind soluții pentru situațiile problemă	M1, M2 M3 M4 M5	Creta tabla caiet manual	C1 C2 C3	Comunicarea noilor noțiuni: 1 Adunarea numerelor întregi care au același semn: Se dă elevilor următoarea situație-problemă: La ora 8 temperatura a fost de +3°C. La ora 12 temperatura a crescut cu +4°C. Care a fost temperatura la ora 12? (+3)+(4)=+(3+4)=+7 Regula: Pentru a aduna două numere întregi care au același semn se scrie semnul comun al numerelor	Elevii notează în caiete noțiunile scrise pe tablă și participă la conversație oferind soluții pentru situațiile problemă	M1 M6 M2 M3 M4 M5	Creta tabla caiet manual

	numitor după care adunăm cele două fracții care au același numitor. Ex: $\frac{3}{4} + \frac{5}{6} = \frac{9}{12} + \frac{10}{12} = \frac{19}{12}$ Proprietățile adunării fracțiilor: 1 Asociativitatea Ex: $\left(\frac{3}{2} + \frac{5}{2}\right) + \frac{1}{2} = \frac{3}{2} + \left(\frac{5}{2} + \frac{1}{2}\right)$ 2 comutativitatea $\frac{7}{3} + \frac{4}{3} = \frac{4}{3} + \frac{7}{3}$ 3 numărul 0 este element neutru: $\frac{13}{15} + 0 = \frac{13}{15}$ -se rezolvă un exercițiu model sub îndrumarea profesorului $\frac{5}{7} + \frac{3}{7} + \frac{2}{3} = \frac{38}{7} + \frac{7}{3}$ $= \frac{24}{21} + \frac{14}{21} = \frac{38}{21}$ 12'					și se adună modulele lor. Ex: $(-6) + (-15) = -(6+15) = -21$ 2 Adunarea a două numere întregi care au semne diferite: Situație-problemă: iarna la ora 8 temperatura era de -5°C. La ora 12 temperatura crescuse cu $+2^{\circ}\text{C}$. Care a fost temperatura la ora 12? $(-5) + (+2) = -(5-2) = -3$ Regulă: Pentru a aduna două numere care au semne diferite se scrie semnul numărului care are modulul mai mare și se scad modulele numerelor. Ex: $(+6) + (-11) = -(11-6) = -5$ Obs. Suma a două numere întregi opuse este egală cu 0. $(-2) + (+2) = 0$ Proprietățile adunării: 1 Asociativitatea: $(a+b)+c=a+(b+c)$ 2 Comutativitatea:			
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

							$a+b=b+a$ 3 Numărul 0 este element neutru $a+0=a$ -se rezolvă un exercițiu sub îndrumarea profesorului: $5+(+7)+(-16)+(-3)+(-7)+(+22)=5+(-16)+(-3)+(+22)=(-11)+(-3)+(+22)=(-14)+(+22)=+8$ 15'			
5 Obținerea performanței și asigurarea feedback-ului	C1 C2 C3	Se realizează prin rezolvarea unor aplicații la clasă din fișa de lucru -profesorul va verifica și va oferi indicații când va fi cazul 26'	Rezolvă exercițiile	M7 M5 M6 M4	Creta tabla fișa de lucru	C1 C2 C3	Se realizează prin rezolvarea unor aplicații la clasă din fișa de lucru 2 -profesorul va verifica și va oferi indicații când va fi cazul 10'	Rezolvă exercițiile	M7 M5 M6 M4	Creta tabla fișa de lucru
6 Evaluarea		Analizează ierarhizează și eventual notează prestația elevilor Se verifică dacă au rămas neclarități la lecția predată Tema pentru acasă-se oferă indicații pentru	Se raportează la aprecierile formulate Întreabă eventuale dificultăți	M1	Creta tabla caiete		Analizează ierarhizează și eventual notează prestația elevilor Se verifică dacă au rămas neclarități la lecția predată Tema pentru acasă-se oferă indicații pentru	Se raportează la aprecierile formulate Întreabă eventuale dificultăți	M1	Creta tabla caiete

		rezolvarea temei 5'					rezolvarea temei 4'			
--	--	------------------------	--	--	--	--	------------------------	--	--	--

Fișă de lucru clasa a 5-a

1 Adunați fracțiile următoare

a) $\frac{3}{5} + \frac{8}{5}$ b) $\frac{5}{7} + \frac{6}{7}$ c) $\frac{5}{4} + \frac{9}{4}$ d) $\frac{9}{8} + \frac{11}{8}$

2. Adunați fracțiile următoare:

a) $\frac{7}{5} + \frac{4}{10}$ b) $\frac{5}{3} + \frac{1}{4}$ c) $\frac{7}{6} + \frac{4}{9}$ d) $\frac{11}{20} + \frac{3}{8}$

3 Calculați cât mai simplu, folosind proprietățile adunării

a) $\frac{8}{15} + \frac{19}{5} + \frac{1}{5}$ b) $\frac{1}{48} + \frac{17}{6} + \frac{39}{48}$

4 În prima zi s-a recoltat $\frac{17}{54}$ dintr-o suprafață cultivată cu grâu, iar în ziua următoare s-a recoltat cu $\frac{5}{18}$ mai mult decât în prima zi. Aflați ce parte din suprafața cultivată cu grâu s-a recoltat a doua zi.

Fișă de lucru 1 clasa a 6-a

1 Ordonăți crescător următoarele numere întregi: -2, -6, 0, 4, -3, 2, -5, 1, 6.

2 Calculați

a) $|-2|$ b) $|5| + |-5|$ c) $|2| + |-3|$

3 Scrieți toate numerele întregi mai mari de cât -6 și mai mici decât 4.

4 Comparați următoarele numere

a) -4 și -2 b) 8 și -10 c) $|-3|$ și $|3|$ d) -6 și 2 e) -18 și -16 f) -125 și -124

Fișă de lucru 2 clasa a 6-a

1 Calculați

a) $(-10) + (-21)$	b) $(+3) + (+5)$	c) $(+8) + (-5)$
$(-3) + (-3)$	$(+21) + (+10)$	$(+6) + (-6)$
$(-21) + (-22)$	$(+25) + (+10)$	$(-21) + (+29)$
$(-55) + (-13)$	$(+15) + (+16)$	$(+18) + (-26)$

2 Scrieți numărul -8 ca sumă de două numere a) negative b) de semne contrare.

3 Calculați prin două metode sumele de mai jos

a) $(-3) + (+5) + (-9) + (+1)$

b) $(+5) + (-6) + (-8) + (+12)$

c) $(-13) + (-14) + (+12) + (+10)$